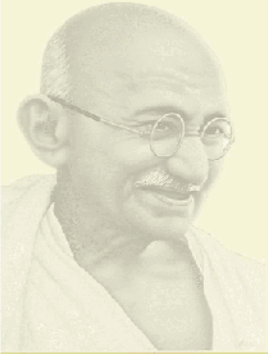

9

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ സാമൂഹികദർശനങ്ങൾ

U2R2U1

പ്രധാനാശയങ്ങൾ

- സമൂഹം
- സമൂഹത്തിന്റെ സ്വഭാവ സവിശേഷതകൾ
- വ്യക്തിയും സമൂഹവും
- സമുദായം
- സർവോദയ
- സർവോദയ സാമൂഹികക്രമം
- സർവോദയ സാമ്പത്തികക്രമം
- സർവോദയ രാഷ്ട്രീയക്രമം
- സർവോദയക്രമത്തിൽ എത്താനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ
- സോഷ്യലിസത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ കാഴ്ചപ്പാട്
- മഹാത്മാഗാന്ധി നൽകുന്ന മാന്ത്രികസൂക്തം
- സർവോദയ ഗാന്ധിക്കുശേഷം

സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടാണ് ഈ അധ്യായത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. എല്ലാവരും സമൃദ്ധിയോടും സമാധാനത്തോടും കൂടി ജീവിക്കുന്ന ഒരു ആദർശാത്മക സമൂഹത്തെപ്പറ്റി ഗാന്ധിജിക്ക് വ്യക്തമായ കാഴ്ചപ്പാടുണ്ട്. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും ക്ഷേമത്തോടുകൂടി കഴിയുന്നത് അദ്ദേഹം ഭാവനയിൽ കണ്ടു. മനുഷ്യന്റെ സമ്പൂർണമായ വികാസം ഉറപ്പാക്കുന്ന ഒരു പുതിയ സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയ, വിദ്യാഭ്യാസക്രമം സ്ഥാപിക്കണമെന്നു ഗാന്ധിജി ആഗ്രഹിച്ചു. എം.കെ. ഗാന്ധിയുടെ സാമൂഹികദർശനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി നമുക്ക് സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലെ ചില അടിസ്ഥാനാശയങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സമൂഹം

സമൂഹം എന്ന പദം ഏവരും പൊതുവായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. സമൂഹം എന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ മനിലാക്കിയിരിക്കുന്നത് എന്താണ്? സമൂഹവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മറ്റു പദങ്ങൾകൊണ്ട്, താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്ന രേഖാചിത്രം പൂർത്തിയാക്കുക.

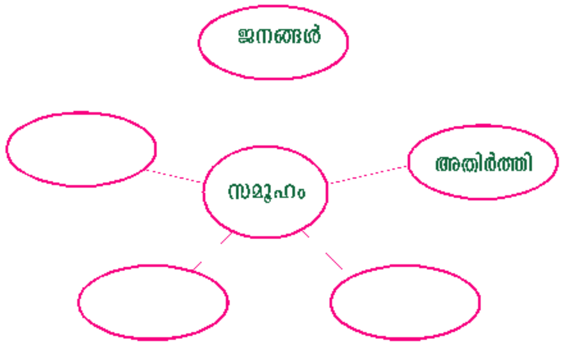

ഒരേ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ പൊതുവായ ആചാരങ്ങളെയും നിയമങ്ങളെയും പിന്തുടർന്ന് ജീവിക്കുന്ന ഒരുകൂട്ടം ആളുകളെയാണ് സമൂഹമെന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. സൊസൈറ്റസ് എന്ന ലാറ്റിൻപദത്തിൽ നിന്നാണുസൊസൈറ്റി എന്ന വാക്കുണ്ടായത്. സൊസൈറ്റസ് എന്നാൽ കൂട്ടായ്മ അല്ലെങ്കിൽ സൗഹൃദം എന്നാണർഥം. മനുഷ്യർ മറ്റുള്ളവരുമായി സൗഹൃദത്തിൽ ജീവിക്കുന്നവരാണെന്ന് ഇതു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു മനുഷ്യനെ സമൂഹജീവിയായി അരിസ്റ്റോട്ടിൽ വിശേഷിപ്പിച്ചത്.

നമുക്ക് അറിയാം

ഏതെങ്കിലും ഒരു ബന്ധത്തിന്റെ പേരിലുള്ള ഒരുകൂട്ടം വ്യക്തികളുടെ കൂട്ടായ്മ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് അവരെ വ്യത്യസ്തരാക്കുന്ന ഒരേ സ്വഭാവരീതികൾ പിന്തുടരുന്നവർ എന്നതാണ് ഒരു സമൂഹം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. സ്വഭാവങ്ങളിൽ പുലർത്തുന്ന ഈ വ്യത്യസ്തത മറ്റുള്ളവർ ഈ കൂട്ടായ്മയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നതിനു തടസ്സമായി വർത്തിക്കും. *–മോറിസ് ഗിൻബർഗ്*

സാമൂഹ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഏതു ശാഖയിലാണ് സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നത്?

മുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ സമൂഹത്തിന്റെ സ്വഭാവസവിശേഷതകൾ നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കാം.

നമുക്ക് അറിയാം

സോഷ്യോളജി

മനുഷ്യസമൂഹത്തെക്കുറിച്ചും മനുഷ്യരുടെ സ്വഭാവരീതികളെക്കുറിച്ചും പഠിക്കുന്ന ശാസ്ത്രശാഖയാണ് സോഷ്യോളജി (സമൂഹശാസ്ത്രം) സമൂഹത്തിന്റെ ആവിർഭാവം, വളർച്ച, ഘടന, ധർമങ്ങൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനങ്ങളും ഈ ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്കുള്ളിൽ വരുന്നു. ഒരു സമൂഹത്തിനുള്ളിലെ മനുഷ്യന്റെ ജീവിതവും പ്രവർത്തനങ്ങളും സാമൂഹ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ ശാഖയായ ഈ വിഷയം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. ഫ്രഞ്ച് തത്വചിന്തകനായ അഗസ്ത് കോംതെ സോഷ്യോളജിയെ നിർവചിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ് " നൈസർഗികവും നിയതവുമായ നീതികളുടെ സാമൂഹികദർശനങ്ങളെപ്പറ്റി പഠിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം."

സമൂഹത്തിന്റെ സ്വഭാവസവിശേഷതകൾ

ജനങ്ങൾ പരസ്പരം ഇടപഴകി ജീവിക്കുന്ന ഒന്നാണ് സമൂഹം. തങ്ങളുടേതായ ഒരു ജീവിതരീതി അവർ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ടാകും. ഒരേപോലെയോ വ്യത്യസ്തരോ ആയ ആളുകളെ സമൂഹം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. പരസ്പരമുള്ള സഹകരണം, ചില പ്രത്യേക തരത്തിലുള്ള തൊഴിൽവിഭജനം, പരസ്പരാശ്രയത്വം എന്നിവയും നമുക്ക് ഇവിടെ കാണാനാകും. എല്ലാ സമൂഹങ്ങളും ചലനാത്മകമാണ്. അച്ചടക്കമില്ലാത്ത അംഗങ്ങളുടെ സ്വഭാവങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗങ്ങളും സമൂഹത്തിലുണ്ട്.

പ്രവർത്തനം

ഒരു ദ്വീപിൽ നിങ്ങൾക്ക് ഏകാന്തവാസം നയിക്കേണ്ടി വരുന്നുവെന്നു ചിന്തിക്കുക. അവിടെ നിങ്ങളുടെ ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനാവശ്യമായ എല്ലാം ലഭ്യമാണുതാനും. മറ്റുള്ളവരുമായി ഇടപെടലുകൾ സാധ്യമാകാത്ത ഇത്തരമൊരു ജീവിതത്തിനു നിങ്ങൾ തയാറാണോ? തയാറെങ്കിൽ എത്ര കാലം? അല്ലെങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ട്? നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ ക്ലാസിൽ പങ്കുവയ്ക്കുക

വ്യക്തിയും സമൂഹവും

മനുഷ്യൻ സമൂഹജീവിയാണ്. സമൂഹങ്ങളിലും സമുദായങ്ങളിലും സാമൂഹിക കൂട്ടായ്മകളിലുമായാണ് മനുഷ്യൻ ജീവിക്കുന്നത്. സമൂഹമില്ലാതെ മനുഷ്യനായി ജീവിക്കുക അസാധ്യമാണ്. മനുഷ്യന്റെ വളർച്ചയ്ക്കും തുടർച്ചയ്ക്കും അനിവാര്യമായ ഒരു വ്യവസ്ഥയാണിത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ സംസ്കാരം സമൂഹത്തിൽ നിന്നാണു രൂപപ്പെടുന്നത്. വ്യക്തികൾ പെരുമാറ്റം ശീലിക്കുന്നതും പദവികൾ നേടുന്നതും, കൂട്ടായ്മകളിൽ അംഗമാകുന്നതുമൊക്കെ സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമായി നിന്നുകൊണ്ടാണ്. നാം അംഗീകാരങ്ങൾ നേടാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും പ്രയാസങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ പിന്തുണ തേടുന്നതും, സമാന മനസ്സുള്ളവരുമായി ചങ്ങാത്തത്തിലാകുന്നതും ഒക്കെ ഇത്തരം കൂട്ടായ്മകളിലൂടെയാണ്.

സമുദായം

സാമൂഹികജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ ഘടകങ്ങളും അടങ്ങുന്ന പ്രാദേശികമായ ഒരു ചെറിയ ഗണമാണു സമുദായം. സമൂഹത്തേക്കാൾ ചെറുതാണെങ്കിലും അംഗങ്ങൾക്കിടയിൽ 'നമ്മൾ' എന്ന വികാരം ശക്തമായിരിക്കും.

സമൂഹവും സമുദായവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾ

സർവോദയ

നമുക്കു ചെയ്യാം

നിങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നത് സമൂഹത്തിലോ സമുദായത്തിലോ? സമൂഹവും സമുദായവും തമ്മിൽ എന്തെങ്കിലും വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടോ? കൂട്ടായ ചർച്ചകൾ നടത്തുകയും കണ്ടെത്തലുകൾ ചാർട്ടിൽ എഴുതി ക്ലാസിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.

സമൂഹം	സമുദായം
• സാമൂഹികബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു ശൃംഖലയാണ് സമൂഹം.	• ഒരു നിശ്ചിത ഭൂപ്രദേശത്തു താമസിക്കുന്ന, ഞങ്ങൾ എന്ന വികാരം പുലർത്തുന്ന ഒരു കൂട്ടം വ്യക്തികളുടെ സംഘമാണ് സമുദായം.
• ക്ലിപ്തമായ ഭൂപ്രദേശം സമൂഹത്തിനാവിശ്യമില്ല.	• ക്ലിപ്തമായ ഭൂപ്രദേശത്താണ് സമുദായം കാണപ്പെടുക.
• സമൂഹത്തിന് രൂപമില്ല.	• സമുദായം എന്നത് മൂർത്തമായ ഒന്നാണ്.
• സമുദായികചിന്ത അല്ലെങ്കിൽ നമ്മൾ എന്ന വികാരം സമൂഹത്തിൽ ഉണ്ടാവാനും ഇല്ലാതിരിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്.	• സാമുദായികചിന്ത അത്യാന്താപേക്ഷിതമാണ്.

• സമൂഹമെന്നത് വിശാലമായ സങ്കൽപ്പമാണ്. ഒന്നിലധികം സമുദായങ്ങൾ ഒരു സമൂഹത്തിലുണ്ടാവാം.	• സമുദായം സമൂഹത്തേക്കാൾ ചെറുതാണ്.
• സമൂഹം ഒരേസമയം സമാനതകളെയും വ്യത്യസ്തതകളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.	• സമാനതകളാണ് വ്യത്യസ്തതകളേക്കാൾ കൂടുതൽ

മഹാത്മാഗാന്ധിക്ക് ഒരു മാതൃകാ സമൂഹക്രമത്തെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ കാഴ്ചപ്പാടുണ്ടായിരുന്നു. ഇതു സർവോദയ എന്ന പേരിലാണു അറിയപ്പെടുന്നത്. സഹജീവികളോടുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ സ്നേഹത്തിൽ നിന്നാണു സർവോദയ എന്ന ആശയം രൂപപ്പെടുന്നത്. ഹിംസയിലും ചൂഷണത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ സമൂഹത്തെ അദ്ദേഹം തിരസ്കരിച്ചു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അന്നു നിലനിന്നിരുന്ന സമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ, സാമ്പത്തിക, മത വ്യവസ്ഥിതികളെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനായുള്ള വഴികളും മാർഗങ്ങളുമാണു അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചത്. ഭാരതത്തിന്റെ ആത്മീയ -ധാർമിക മൂല്യങ്ങളിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു നവസമൂഹം രൂപപ്പെടുത്തുക എന്നതായിരുന്നു സർവോദയയിലൂടെ ഗാന്ധിജി ലക്ഷ്യമിട്ടത്.

പ്രവർത്തനം

മഹാബലിയുടെ കഥ നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്ത് നമ്മുടെ നാട്ടിലെ അവസ്ഥ എന്തായിരുന്നു? ഒരാദർശാത്മക സമൂഹത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ ഈ കഥയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി കണ്ടെത്തുക. കൂട്ടായി ചർച്ച നടത്തി ചാർട്ട് തയാറാക്കുക.

സർവോദയയുടെ അർഥം

സർവോദയ എന്ന സംസ്കൃതപദം സർവ(എല്ലാവരുടെയും), ഉദയ(ഉന്നമനം) എന്നീ രണ്ട് വാക്കുകൾ കൂടിച്ചേർന്നതാണ്. അതായതു സർവോദയ എന്നാൽ എല്ലാവരുടെയും ഉയർച്ച അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേമം. എല്ലാവരുടെയും എന്നതുകൊണ്ടു മനുഷ്യരാശിയെ മാത്രമല്ല ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയുമാണ് അർഥമാക്കുന്നത്. പ്രകൃതിയും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള പാരസ്പര്യത്തിലൂടെ കൂടി മാത്രമേ മനുഷ്യന്റെ സമ്പൂർണമായ വികാസം സാധ്യമാകൂ എന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. കൂടുതൽ വ്യക്തികൾക്ക് കൂടുതൽ നന്മ എന്ന പ്രയോജനവാദസിദ്ധാന്തത്തെ അദ്ദേഹം തള്ളിക്കളഞ്ഞു. ഗാന്ധിജിയുടെ കഴ്ചപ്പാടിൽ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങൾക്കും അവയുടെ വികാസത്തിനു തുല്യ അവസരങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം എല്ലവരുടെയും കൂടുതൽ നന്മ എന്നതാണു ലക്ഷ്യം വച്ചത്. എല്ലാറ്റിനെയും സമന്വയിപ്പിക്കുകയും ഉൾക്കൊള്ളുകയും സന്തോഷം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണു സർവോദയയുടെ ലക്ഷ്യം.

സർവോദയയുടെ ഉത്ഭവം

സർവോദയ എന്ന വാക്കിന്റെ വേരുകൾ നമുക്ക് വേദങ്ങളിലും ഉപനിഷത്തുക്കളിലും കണ്ടെത്താൻ കഴിയും. ജോൺ റസ്കിന്റെ `അൺ ടു ദി ലാസ്റ്റ്'ന്റെ ഗുജറാത്തി പരിഭാഷ

യ്ക്കുള്ള പേര് നൽകുന്നതിനായാണ് ഗാന്ധിജി സർവോദ യ എന്ന വാക്ക് ആദ്യമായി കണ്ടെത്തുന്നത്. പോളക് എന്ന സ്നേഹിതനാണ് ഈ പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിനു നൽകി യത്. ജോഹന്നാസ്ബർഗിൽനിന്നു ഡർബനിലേക്കുള്ള 24 മണിക്കൂർ തീവണ്ടിയാത്രയിൽ ഒറ്റയിരിപ്പിനു ഗാന്ധിജി ഈ പുസ്തകം വായിച്ചു തീർത്തു. ഈ പുസ്തകത്തിലെ ആ ശയങ്ങൾ ഗാന്ധിജിയെ ആഴത്തിൽ സ്വാധീനിച്ചു. പുസ്തക ത്തിലെ ആശയങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് തന്റെ ജീവിതത്തെ മാറ്റാൻ ആദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. പുസ്തകത്തിൽതന്നെ ഏറെ ആകർഷിച്ച ആശയങ്ങളെ ഗാന്ധിജി ഇപ്രകാരം സംഗ്രഹിച്ചു.

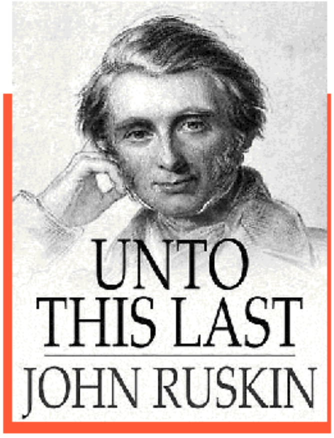

1. വ്യക്തിയുടെ നന്മസമൂഹത്തിന്റെ നന്മയിൽ അടങ്ങിയിരി ക്കുന്നു.
2. എല്ലാവർക്കും അവരവരുടെ തൊഴിൽ ചെയ്ത് ഉപജീവനം കഴിക്കാൻ തുല്യാവകാശമു ള്ള സറിതിക്ക് അഭിഭാഷകന്റെ ജോലിക്കും ക്ഷുരകന്റെ ജോലിക്കും ഒരേ മൂല്യ മാണുള്ളത്.
3. ദേഹാധ്വാനം കൊണ്ടുള്ള ജീവിതം, അതായതു കർഷകന്റെയും കൈവേലക്കാരന്റെയും ജീവിതരീതിയാണ് ഏറ്റവും നല്ലത്.

ഇതിൽ ആദ്യത്തേത് തനിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തേത് താൻ അവ്യക്തമായി ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. മൂന്നാമത്തേത് തനിക്ക് ഒരിക്കലും അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. രണ്ടാമത്തെയും മൂന്നാമത്തെയും ചേരുന്നതാണ് ഒന്നാമത്തേതെന്നു 'അൺടു ദി ലാസ്റ്റ്' പകൽവെളിച്ചം പോലെ ഗാന്ധിക്ക് വ്യക്തമാക്കിക്കൊടുത്തു. ഈ മൂന്നു തത്ത്വങ്ങളുടെയും സംയോജനമാണു സർവോദയ എന്ന ആശയം. പുസ്തകത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ച രണ്ടാ മത്തെ ആശയം മഹാത്മാഗാന്ധിയെ വളരെയേറെ സ്വാധീനിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അധ്വാനിക്കുന്ന മനുഷ്യനെ ഒരു വാണിജ്യഘടകമായി കാണാൻ ഗാന്ധി ഒരിക്കലും ത യാറായിരുന്നില്ല, പക്ഷേ, വ്യക്തിയെന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യന്റെ ശാരീരികവും ആത്മീയ വുമായ ആവശ്യങ്ങൾ കക്ഷിനേതാക്കൻമാർ, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, മാനേജർമാർ, ശാസ്ത്രജ്ഞർ കലാകാരർ എന്നിവർക്കെല്ലാം ഒന്നുതന്നെയാണ്.

മൂന്നാമത്തെ തത്ത്വം ശാരീരിക അധ്വാനത്തോടുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ മനോഭാവം മാറ്റുന്ന തിനുള്ള നൂതനമായ ഒരാശയമാണ്. ഈ തത്ത്വം 'ബ്രഡ് ലേബർ' എന്ന ആശയം വിക സിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഗാന്ധിയെ സ്വാധീനിച്ചു.

റസ്കിന്റെ ആശയങ്ങൾ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനാണ് ഗാന്ധി ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽ ഫിനിക്സ് സമൂഹം സ്ഥാപിച്ചത്. 1908ൽ ഗാന്ധിജി 'അൺ ടു ദി ലാസ്റ്റ്' ഗുജറാത്തിഭാഷ യിലേക്കു സർവോദയ എന്ന പേരിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. തുല്യതയും നീതിയും എല്ലാ വർക്കുമുള്ളതാണെന്ന ബൈബിൾകഥയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് റസ്കിൻ 'അൺ ടു ദി ലാസ്റ്റ്' രചിച്ചത്.

സർവോദയയുടെ ദാർശനിക അടിസ്ഥാനം

എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും ഏകത്വം എന്ന തത്ത്വമാണു സർവോദയയുടെ അടിസ്ഥാനം. ഇന്ത്യൻ തത്ത്വശാസ്ത്രത്തിലാണ് സർവോദയയുടെ മൂലപ്രമാണങ്ങളുടെ വേരുകൾ കുടികൊള്ളുന്നത്. വേദങ്ങളും ഉപനിഷത്തുക്കളും, മതഗ്രന്ഥങ്ങളുമെല്ലാം നിലകൊള്ളുന്നത് എല്ലാറ്റിന്റെയും ക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടിയാണ്. അവയെല്ലാം ഈശ്വരന്റെ പരമാധികാരത്തെയും എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും ഏകത്വത്തെയും ഊന്നിപ്പറയുന്നു. അദ്വൈതം, അനാസക്തിയോഗം, യജ്ഞം, പരിത്യാഗം, സഹനം, വസുധൈവകുടുംബകം, ലോകാ സമസ്താ സുഖിനോ ഭവന്തു എന്നീ ആശയങ്ങളെല്ലാം സർവോദയതത്ത്വത്തിന്റെ മൂലക്കല്ലുകളാണ്.

നമുക്ക് അറിയാം

- **അദ്വൈതം:** വേദാന്തത്തിന്റെ മൂന്ന് ഉപദർശനങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് അദ്വൈതസിദ്ധാന്തം. ദ്വൈതവും വിശിഷ്ടാദ്വൈതവുമാണ് വേദാന്തത്തിന്റെ മറ്റു രണ്ട് ഉപദർശനങ്ങൾ. അദ്വൈതം എന്നാൽ രണ്ട് അല്ലാത്തത് എന്നാണർഥം. മനുഷ്യനും ഈശ്വരനും ഒന്നാകുന്ന ഭാവം, അദ്വൈതം എന്ന വാക്ക് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആത്മാവും ബ്രഹ്മവും ഒന്നാണ് എന്നതാണ്. അതായത് ജീവാത്മായ മനുഷ്യനും പരമാത്മാവായ ഭഗവാനും ഒന്നാണെന്ന സങ്കൽപ്പം. അദ്വൈതദർശനം പൂർണത പ്രാപിക്കുന്നത് ഉപനിഷത്തുക്കളിലാണ്.
- **അനാസക്തിയോഗം:** ഭഗവദ്ഗീത മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയങ്ങളിലൊന്നാണ് അനാസക്തിയോഗം. ഗാന്ധിജിയെ ഈ ആശയം ഏറെ സ്വാധീനിച്ചിരുന്നു. അനാസക്തി എന്ന പദത്തിന്റെ അർഥം മമതയില്ലായ്മ എന്നാണ്. മഹാത്മജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഭഗവദ്ഗീതയുടെ സുവ്യക്തമായ തത്ത്വോപദേശം ഇപ്രകാരമാണ്. " നിനക്ക് നിർദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കർമം നീ ചെയ്യുക. അതിന്റെ ഫലം ത്യജിക്കുക. കർമത്തെ ത്യജിക്കുന്നവൻ നശിക്കുന്നു. കർമഫലം ത്യജിക്കുന്നവനാകട്ടെ, ഉയരുന്നു. " ഗാന്ധിജി 'അനാസക്തിയോഗം' എന്ന പേരിൽ ഭഗവദ്ഗീതയ്ക്കു വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- **യജ്ഞം:** വേദകാല ആശയങ്ങളിലൊന്നാണ് യജ്ഞം. ബലി എന്നതാണ് ഇതർഥമാക്കുന്നത്. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി സേവനങ്ങൾ ചെയ്യുകയെന്നതാണ്. ഇതിന്റെ പ്രതീകമായാണ് യജ്ഞത്തെയും വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്.
- **പരിത്യാഗം:** മറ്റുള്ളവരുടെ നന്മയ്ക്കായി സ്വന്തമായവ സമർപ്പിക്കുക എന്നതാണ് പരിത്യാഗം അർഥമാക്കുന്നത്.
- **വസുധൈവകുടുംബകം:** മഹത്തായ ഉപനിഷത് ആശയങ്ങളിലൊന്ന്. ലോകത്തെ മുഴുവൻ ഒരു കുടുംബമായി കാണുന്ന ആശയം. കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് അവരുടേതായ പ്രപഞ്ചവീക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടാവാം. അവ വ്യക്തികൾക്കനുസരിച്ച് ഒന്നിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തങ്ങളുമാവാം. ഈ വ്യത്യസ്തതകളെ മാനിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഒരുമയോടെ ജീവിക്കുക എന്നതാണ് വസുധൈവ കുടുംബകം എന്ന ആശയം.
- **ലോകാ സമസ്താ സുഖിനോ ഭവന്തു:** ലോകത്തിലെ സർവചരാചരങ്ങൾക്കും ക്ഷേമം ഉണ്ടാകട്ടെ എന്നാണ് ഈ ശാന്തിമന്ത്രം അർഥമാക്കുന്നത്.

ജീവന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ ഏകത്വത്തിൽ ഗാന്ധി വിശ്വസിച്ചു. എല്ലാ മനുഷ്യരിലും ആരമാവ് എന്ന ദൈവികചൈതന്യം കുടികൊള്ളുന്നുവെന്നും അതുകൊണ്ടുതന്നെ എല്ലാവർക്കും ഈ ലോകത്തു ജീവിക്കാൻ തുല്യാവകാശമാണുള്ളതെന്നും ഗാന്ധിജി

വിശ്വസിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യംതന്നെ ആത്മ സാക്ഷാത്കാരം അല്ലെങ്കിൽ ആത്മനുമായുള്ള താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കലാണ്. സഹജീവികളെ ആത്മാർഥമായി സേവിക്കുന്നതിലൂടെ കൂടി മാത്രമേ ഇതു സാധ്യമാവുക യുള്ളൂ. ആത്യന്തികമായി ഇതേവരുടെയും ക്ഷേമത്തിലേക്ക് നയിക്കും.

സർവോദയയുടെ മാർഗദർശകതത്ത്വങ്ങൾ

സത്യവും അഹിംസയുമാണു സർവോദയയുടെ അടിസ്ഥാനതത്ത്വങ്ങൾ. ഗാന്ധിജിയുടെ കാഴ്ച്ചപ്പാടിൽ സത്യം ലക്ഷ്യവും അഹിംസ അതിലേക്കുള്ള മാർഗവുമാണ്. അഹിംസയെ അദ്ദേഹം പരമമായ സ്നേഹമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. അതായത് സഹജീവികളോടുള്ള ഉപാധികളില്ലാത്ത സ്നേഹം. ഈ സ്നേഹം മറ്റുള്ളവരുടെ നന്മയ്ക്കായി സ്വയം ത്യജി ക്കുന്നതിനും സേവനം ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള മനോഭാവം നമ്മളിൽ വളർത്തുന്നു.

നമുക്കു ചെയ്യാം

ഗാന്ധിജയന്തിദിനത്തിൽ സ്കൂൾ അസംബ്ലിയിൽ സർവോദയയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കാ നുള്ള അവസരം നിങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കുക. ഇതിനായി സർവോ ദയയുടെ ഉത്ഭവം, അർഥം, മാർഗനിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രസംഗം തയാറാക്കുക.

സർവോദയയുടെ സാമൂഹികക്രമം

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ സങ്കൽപ്പത്തിലെ സർവോദയ വർഗരഹിതവും ജാതിരഹിതവും എല്ലാതരം സാമൂഹികതിന്മകളിൽനിന്നും മുക്തവുമാണ്. അവിടെ ഹിംസയ്ക്കും ചൂഷണത്തിനും സ്ഥാനമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. ഈ സമൂഹം സമത്വം, നീതി, സാഹോദ ര്യം, സ്വാതന്ത്ര്യം, സഹകരണം, പരസ്പരബഹുമാനം എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയി ട്ടുള്ളതാണ്. "എല്ലാവരും അധ്വാനിച്ചു ജീവിക്കുന്ന ഈ സമൂഹത്തിൽ പദവിയുടേയോ അവസരത്തിന്റെയോ പേരിൽ ഒരു വ്യക്തിക്കും രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതിക്കും അസമത്വം നേരിടേണ്ടി വരുകയില്ല. ഇവിടെ മാറ്റം പരസ്പരവിശ്വാസത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് ഉണ്ടാ കുക........"

ഭാരതപര്യടനത്തിലൂടെ ഇന്ത്യയിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ദാരിദ്ര്യം, തൊഴിലില്ലായ്മ, തൊട്ടുകൂടാ യ്മ, മദ്യാസക്തി എന്നീ വിപത്തുകളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. സർവോദയ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രസക്തിയെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിക്ക് ഈ പര്യടനം കൂടുതൽ ബോധ്യങ്ങൾ പ കർന്നുനൽകി.

a. വ്യക്തിയും സമൂഹവും ഗാന്ധിയൻ കാഴ്ചപ്പാടിൽ

സർവോദയസമൂഹത്തിൽ പരമപ്രാധാന്യം ഗാന്ധി വ്യക്തിക്കാണു നൽകിയത്. അതേ സമയംതന്നെ മനുഷ്യന് ഏകനായി ജീവിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. സമൂഹത്തിന്റെ പിന്തുണ ഒരു വ്യക്തിയുടെ സമ്പൂർണവികാസത്തിനു സുപ്രധാനമാണ്. എങ്കിലും വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും അന്തസ്സിനും അദ്ദേഹം വലിയ പ്രാധാന്യം നൽകി. സ്വാതന്ത്ര്യം നിഷേധിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു സമൂഹത്തിനും രൂപം നൽകാൻ കഴിയില്ലെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. അതിരുകടന്ന വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യം കാട്ടുനീതിയാണെന്നു ഗാന്ധിജി

പറയുന്നു. അതുകൊണ്ട് വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും സാമൂഹിക നിയന്ത്രണങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ സന്തുലനം ഉണ്ടാകണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട്. സ്വമേധയാ സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങളെ അനുസരിക്കുന്നതു മറ്റുള്ളവർക്കു ക്ഷേമമുണ്ടാക്കുമെന്നും അതോടൊപ്പം വ്യക്തികളെയും സമൂഹത്തെയും ഒരുപോലെ സമ്പുഷ്ടമാക്കുമെന്നും ഗാന്ധിജി പറയുന്നു. സാമൂഹികബന്ധങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം വിശാലമായ വ്യക്തിത്വമാണെങ്കിൽ ഇതിന്റെ ഫലമായി വ്യക്തിയും സമൂഹവും തമ്മിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ തുടർച്ചയുണ്ടാകുമെന്നതു വ്യക്തമാണെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു.

നമുക്കു പരിശോധിക്കാം

ചുവടെ തന്നിരിക്കുന്ന ആശയങ്ങൾ വായിച്ച്, തന്നിരിക്കുന്ന മൂന്നു കോളങ്ങളിൽ ചേരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക.

- നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുസരിക്കുക.
- സഹജീവികളെ സ്നേഹിക്കുക.
- സുരക്ഷയും ഭദ്രതയും
- തുല്യാവസരങ്ങൾ
- വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യം
- വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ.
- അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുക.
- പരിസ്ഥിതിമലിനീകരണം തടയുക.
- അഴിമതിക്കെതിരേ നിലയുറപ്പിക്കുക.

വ്യക്തികളുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും	സമൂഹത്തിന്റെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും	വ്യക്തികളുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും

വ്യക്തിയുടെ മാറ്റം

ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ വ്യക്തി സമൂഹത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനഘടകമാണ്. അതുകൊണ്ട് വ്യക്തിയുടെ മാറ്റത്തിലൂടെയാണ് സാമൂഹികമാറ്റത്തിനും തുടക്കമാകുന്നത്. വ്യക്തിയുടെ ആന്തരികമായ മാറ്റത്തിൽക്കൂടി മാത്രമേ സമൂഹത്തിൽ സ്ഥായിയായ മാറ്റം സാധ്യമാകൂ. അച്ചടക്കത്തോടുകൂടിയ ഒരു ആത്മീയജീവിതം ആന്തരികമായ മാറ്റത്തിനു അനിവാര്യമാണെന്ന തിരിച്ചറിവ് ഗാന്ധിജിക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനായി അടിസ്ഥാനവ്രതങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ ആശ്രമവ്രതങ്ങൾ അദ്ദേഹം നിർദേശിക്കുന്നു. ആശ്രമവ്രതങ്ങളെ നിത്യജീവിതത്തിൽ അനുവർത്തിക്കുകവഴി വ്യക്തിക്ക് ആന്തരികശക്തി വർധിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. ഗാന്ധിജിയുടെ ആശ്രമങ്ങളിലെ അന്തേവാസികൾ അടിസ്ഥാനവ്രതങ്ങൾ ജീവിതത്തിൽ പിന്തുടരുന്നവരായിരുന്നു.

b. ഗ്രാമസമൂഹവും സർവോദയയും

തന്റെ ആദർശാത്മകസമൂഹത്തിൽ ഗാന്ധിജി ഗ്രാമസമൂഹങ്ങൾക്കു വളരെയധികം പ്രാധാന്യം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഇന്ത്യൻ സാമൂഹികജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനഘടകം ഗ്രാമങ്ങളാണ്. ഇന്ത്യയെ ഗ്രാമങ്ങളുടെ നാടായാണ് അദ്ദേഹം കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. ഇന്ത്യ ജീവിക്കുന്നതു ഗ്രാമങ്ങളിലാണെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നതിനുള്ള കാരണവും ഇതുതന്നെയാണ്. അതുകൊണ്ട് ഗാന്ധിജി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: "ഗ്രാമങ്ങൾ നശിച്ചാൽ ഇന്ത്യയും നശിക്കും, ഇന്ത്യയെന്നത് ഇന്ത്യയല്ലാതായിത്തീരും, ലോകത്തിലെ അവളുടെ ദൗത്യം നഷ്ടമായിത്തീരും'.' ഇന്ത്യക്ക് യഥാർഥ സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ ജീവിക്കേണ്ടത് നഗരങ്ങളിലെ കൊട്ടാരങ്ങളിലല്ല, ഗ്രാമങ്ങളിലെ കുടിലുകളിലാണെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. ഗ്രാമങ്ങളുടെ ലാളിത്യത്തിലൂടെ മാത്രമേ സത്യവും അഹിംസയും സാക്ഷാൽക്കരിക്കപ്പെടുകയുള്ളുവെന്നും ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു.

c. അയിത്തം/തൊട്ടുകൂടായ്മ

സ്പർശനത്തിനുള്ള സാമൂഹികമായ വിലക്കിനെയാണ് അയിത്തം അഥവാ തൊട്ടുകൂടായ്മ എന്നുപറയുന്നത്. ഇന്ത്യയിലെ ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ പ്രത്യേകതയാണിത്. ഉയർന്നവരെന്നു പറയുന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ട ആളുകളെ സ്പർശിക്കാതിരിക്കാനായി താഴ്ന്നവരാക്കപ്പെട്ട ജാതിയിൽപ്പെട്ടവരെ നിശ്ചിത അകലത്തിൽ മാറ്റിനിർത്തുകയും അതുവഴി അവരുടെ സാമൂഹിക തുല്യത നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആചാരമാണിത്. താഴ്ന്നവരാക്കപ്പെട്ട ജാതിയിൽ പെട്ടവരുടെ സ്പർശനം ഉയർന്നവരെന്നു പറയുന്ന ജാതികളിൽപ്പെട്ടവരെ കളങ്കപ്പെടുത്തും എന്ന വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണിത്.

തൊട്ടുകൂടായ്മയെ ഹിന്ദുമതത്തിലെ കളങ്കമായാണ് ഗാന്ധിജി പരിഗണിച്ചത്. "എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇന്നു നാം ആചരിക്കുന്ന അയിത്തം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമല്ല." അത് ഒഴിവാക്കപ്പെടേണ്ടതുതന്നെയാണ് എന്ന് അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. "തികഞ്ഞ അജ്ഞതയും ക്രൂരതയുമാണ് ഇതിന്റെ പിന്നിലുള്ളത്. ഹിന്ദുമതത്തിൽ മുഴച്ചുനിൽക്കുന്ന ഒന്നായാണിതിനെ ഞാൻ കാണുന്നത്. ഇതു മതത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നില്ല, മറിച്ച്, ശ്വാസംമുട്ടിച്ചു കൊല്ലുകയാണ്." അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ എല്ലാവരും പിറക്കുന്നത് ഒരു പിതാവിൽനിന്നാണ്. അതുകൊണ്ട് ദൈവത്തിന്റെ മക്കൾ എന്നർത്ഥം വരുന്ന ഹരിജൻ എന്ന പേരു ഗാന്ധിജി താഴ്ന്നവരാക്കപ്പെട്ട ജാതിക്കാർക്കായി നൽകി.

സർവോദയസമൂഹം അയിത്താചരണത്തിൽനിന്നു മുക്തമാണ്. ഗാന്ധിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ "ആരും അവർണരായി ജനിക്കുന്നില്ല, എല്ലാവരും ഒരേ അഗ്നിയുടെ നാളങ്ങളാണ്. ജന്മംകൊണ്ട് ചിലരെ അവർണരായി കണക്കാക്കുന്നതു തെറ്റാണ്." അയിത്തോച്ചാടനത്തിനായി ഗാന്ധിജി നിരവധി മാർഗങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സത്യഗ്രഹ ആശ്രമങ്ങളിൽ നാനാജാതിമതസ്ഥർ യാതൊരു വിവേചനവും കൂടാതെ ഒരുമിച്ചാണു താമസിച്ചിരുന്നത്. നിർമാണാത്മക പരിപാടികളിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഇനങ്ങളിലൊന്നായി അദ്ദേഹം അയിത്തോച്ചാടനത്തെ ഉൾപ്പെടുത്തി. 1933 മെയ് എട്ടിന് ആത്മശുദ്ധീകരണത്തിനായി ഗാന്ധിജി 21 ദിവസത്തെ ഉപവാസമനുഷ്ഠിച്ചു. ഹരിജന പ്രസ്ഥാനത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ഒരുവർഷം നീണ്ട പ്രചാരണ

പരിപാടികൾ നടത്തി. മനുഷ്യത്വരഹിതമായ ഈ ആചാരത്തിനെതിരേ പൊതുജനാഭിപ്രായം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ഭാരതപര്യടനവും നടത്തുകയുണ്ടായി.

d. സാമൂഹികവർഗീകരണവും വർണാശ്രമധർമവും

സാമൂഹികവർഗീകരണം

വ്യതിരിക്തത എന്നതു പ്രപഞ്ചനിയമമാണ്. മനുഷ്യസമൂഹത്തിനും ഇതു ബാധകമാണ്. സമൂഹം വ്യത്യസ്തമാണ്, വ്യക്തികളും വിവിധതരത്തിൽ വ്യത്യസ്തത പുലർത്തുന്നവരായിരിക്കും. എല്ലാ സമൂഹങ്ങളും അംഗങ്ങളെ തൊഴിലുകൾക്ക് അനുസരിച്ച് വേർതിരിക്കാറുമുണ്ട്. ഓരോ സമൂഹവും തൊഴിലുകളെ വിലയിരുത്തുന്നത് വ്യത്യസ്ത തരത്തിലാണ്. ചില തൊഴിലുകൾക്ക് മറ്റുള്ളവയേക്കാൾ സാമൂഹികമായ പ്രാധാന്യം കണ്ടേക്കും. ഉയർന്ന തൊഴിലുകൾ ചെയ്യുന്ന വ്യക്തികൾ കൂടുതൽ ബഹുമാനിതരാകും. ഇപ്രകാരം സമൂഹത്തിലെ പദവിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മനുഷ്യനെ വർഗീകരിക്കുന്നതിനാണു സാമൂഹികവർഗീകരണം (Social stratification) എന്നു പറയുന്നത്.

> **നമുക്ക് അറിയാം**
>
> സമൂഹത്തെ സ്ഥായിയായി ഓരോ വിഭാഗമായി, മേലേത്തട്ടിലുള്ളതെന്നും താഴേത്തട്ടിലുള്ളതെന്നുമുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിഭജിക്കുന്നതിനെയാണ് സാമൂഹികവർഗീകരണം എന്നു പറയുന്നത്- ഗിൻസ്ബർട്ട്

വർണാശ്രമധർമ

ഗാന്ധിജി വർണാശ്രമധർമത്തെ പിന്താങ്ങുന്നു. സമൂഹത്തിൽ ഒരു വ്യക്തി എതു കർമം ചെയ്യണമെന്ന് അനുശാസിച്ചിരിക്കുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹിന്ദുമതത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന സാമൂഹികവിഭജനത്തിനുള്ള പദ്ധതിയാണിത്. ഗാന്ധിജി വർണാശ്രമധർമയെ സാമൂഹികവർഗീകരണത്തിന് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന മാർഗമായി അംഗീകരിച്ചു. വർണാശ്രമധർമം മനുഷ്യന്റെ ഭൂമിയിലെ ദൗത്യം നിർവചിക്കുന്നുവെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം ധനസമ്പാദനമോ ഉപജീവനമാർഗം കണ്ടെത്തുകയോ മാത്രമാകരുത്. ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യൻ തന്റെ ഊർജത്തിന്റെ ചെറിയ കണങ്ങൾ വരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി അവന്റെ സ്രഷ്ടാവിനെ അറിയാൻ ശ്രമിക്കണം. തൊഴിൽ ഇതിനു തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇത് സാധ്യമാകാൻ അവൻ തന്റെ പൂർവികരുടെ തൊഴിൽ പിന്തുടരാവുന്നതാണെന്നും ഗാന്ധിജി കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. ഗാന്ധിജി വർണാശ്രമധർമത്തെ ആരോഗ്യകരമായ തൊഴിൽവിഭജനത്തിനുള്ള മാർഗമായിട്ടാണു കണ്ടിരുന്നത്. ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും പൂർവികരുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽവിഭജനം എന്നത് അടിസ്ഥാന ധർമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായ ഒന്നാണ്. തൊഴിലെന്നത് ജീവനത്തിനുള്ള ഉപാധി മാത്രമാണ്. വർണ ധർമത്തെ ശരിയായ അർഥത്തിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞാൽ ഭൗതികനേട്ടങ്ങളോടുള്ള ആസക്തി കുറയുകയും ഈശ്വരനെ എവിടെയാണ് കണ്ടെത്താൻ കഴിയുക എന്നതിനെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കാൻ ആ ഊർജത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു.

ഗാന്ധിജി വർണസമ്പ്രദായത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും സമൂഹത്തിലെ ഉച്ച

നീചത്വങ്ങളെ തള്ളിക്കളയുന്നു. എല്ലാ വർണങ്ങളെയും അദ്ദേഹം തുല്യമായി പരിഗണിച്ചു. മനുഷ്യശരീരത്തിലെ നാല് അവയവങ്ങളോടാണ് ഗാന്ധിജി നാലു വർണങ്ങളെ താരതമ്യം ചെയ്യുന്നത്. ഒന്നു മറ്റൊന്നിനേക്കാൾ ഉയർന്നതോ താഴ്ന്നതോ അല്ല. ഓരോ ശരീരഭാഗത്തിന്റെയും ആരോഗ്യം ഒരു പൂർണശരീരത്തിന് ആവശ്യമാണ്. അതുപോലെ ഒരു സമൂഹത്തിലെ നാലു വർണങ്ങളുടെയും സന്തുലിതമായ പുരോഗതിയിലൂടെ മാത്രമേ അതിന് ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു സമൂഹമായിത്തീരാൻ കഴിയൂ. വർണവ്യവസ്ഥയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഹിന്ദു സാമൂഹികഘടനയെ ഗാന്ധിജി ശരിയായ സോഷ്യലിസമായാണുകണക്കാക്കിയത്.

ഗാന്ധിജി വർണത്തെയും ജാതിയെയും കൃത്യമായി വേർതിരിച്ചു. അദ്ദേഹം എഴുതുന്നു: "വർണാശ്രമധർമം ജനനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ആരോഗ്യകരമായ സാമൂഹിക വിഭജനമാണ്. നിലവിലുള്ള ജാതിയെപ്പറ്റിയുള്ള ആശയങ്ങൾ യാഥാർഥ്യത്തിലുള്ളതിനെ വക്രീകരിച്ചതാണ്."എന്നിരുന്നാലും വർണം, ജാതി എന്നിവയെ 1925- വരെ സമാനർഥപദങ്ങളായി അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം ഇവയെ വേർതിരിച്ചു. അതേപ്പറ്റി ഗാന്ധി പറയുന്നത്, വർണത്തിന് ജാതിയോട് ഒന്നും തന്നെ ചെയ്യാനില്ല എന്നാണ്. ജാതിയെന്ന ഭീകരൻ പ്രച്ഛന്നവേഷത്തിലൂടെ വർണത്തിന്റെ രൂപം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. വർണത്തിന്റെ ഈ വികൃതാനുകരണം ഇന്ത്യയെയും ഹിന്ദുമതത്തെയും ഒരു പോലെ തരംതാഴ്ത്തി. ഒരു വ്യക്തിയുടെ വർണം നിർണയിക്കുന്നതു ജനനത്തിന്റെ മാത്രം അടിസ്ഥാനത്തിലാകരുത്, മറിച്ച് ആ വ്യക്തിയുടെ യോഗ്യതയുടെയും, ഗുണങ്ങളുടെയും, പെരുമാറ്റത്തിന്റെയുംകൂടി അടിസ്ഥാനത്തിലാകണമെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നു.

e. ജാതിവ്യവസ്ഥ

ഇന്ത്യയിലെ സാമൂഹികവർഗീകരണത്തിനടിസ്ഥാനം ജാതിവ്യവസ്ഥയാണ്. ജാതിയെന്നതു ജന്മസിദ്ധമാണ്. ഗാന്ധിജി ജാതിവ്യവസ്ഥയെ ശക്തമായി എതിർത്തു. ഇന്നു, നിലനിൽക്കുന്ന ജാതിവ്യവസ്ഥയിൽ താൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ലെന്നു യങ് ഇന്ത്യയിൽ അദ്ദേഹം എഴുതി. ഇത് അനാവശ്യമായ ഒന്നാണ്, പുരോഗതിക്ക് തടസ്സം നിൽക്കുന്നതും. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള അസമത്വത്തിൽ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. നമ്മളെല്ലാവരും തുല്യരാണ്. ഈ സമാനത ശരീരത്തിന്റേതല്ല, ആത്മാവിന്റേതാണെന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട്.

f. സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാട്

സമൂഹത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥാനം

നമുക്കു ചെയ്യാം

മുകളിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്ന കൊളാഷ് വിശകലനം ചെയ്ത് ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകൾ നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികളെപ്പറ്റി ഒരു വിശദീകരണക്കുറിപ്പ് തയാറാക്കുക. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിടാൻ നിങ്ങളുടേതായ നിർദേശങ്ങൾ കുറിപ്പിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുക.

ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും തുല്യസ്ഥാനമാണുള്ളത്. രണ്ടുപേരും ഒരേ വികാരങ്ങളോടുകൂടി ഒരുപോലെ ജീവിക്കുന്നവരാണ്. സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും പരസ്പരപിന്തുണയില്ലാതെ ജീവിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ആചാരങ്ങളുടെയും ചട്ടങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്ത്രീയെ അടിച്ചമർത്തുന്നതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം പുരുഷനാണ്. അഹിംസാധിഷ്ഠിത ജീവിത പദ്ധതിയിൽ പുരുഷന്മാരെപ്പോലെത്തന്നെ സ്വന്തം ഭാവി തീരുമാനിക്കാനുള്ള അവകാശം സ്ത്രീകൾക്കുമുണ്ട്.

മഹാത്മാഗാന്ധി പറയുന്നു: "സ്ത്രീയെ അബലയെന്നു വിളിക്കുന്നത് അപമാനകരമാണ്. അത് പുരുഷൻ സ്ത്രീയോടു കാണിക്കുന്ന അന്യായമാണ്. ശക്തി എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു മൃഗീയമായ ശക്തിയാണെങ്കിൽ സ്ത്രീക്ക് പുരുഷനേക്കൾ മൃഗീയത കുറവാണ്. ശക്തി എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ധാർമികശക്തിയാണെങ്കിൽ സ്ത്രീ പുരുഷനേക്കാൾ മുകളിലാണ്. സ്ത്രീ പുരുഷന്റെ സഹയാത്രികയാണ്. തുല്യമായ മന:ശ്ശക്തിയാൽ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവൾ. പുരുഷൻ ചെയ്യുന്ന ഏതു ചെറിയ പ്രവർത്തനങ്ങളും ചെയ്യാനുള്ള അവകാശവും അതോടൊപ്പം തുല്യമായ സ്വാതന്ത്ര്യവും പുരുഷനുമേൽ സവിശേഷാധികാരവും സ്ത്രീക്കുണ്ടെന്നും ഗാന്ധിജി കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു.

സ്ത്രീകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം

ശരിയായ വിദ്യാഭ്യാസം സ്ത്രീകൾക്കു നൽകുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ സ്ത്രീശാക്തീകരണം സാധ്യമാവുകയുള്ളുവെന്ന തിരിച്ചറിവ് ഗാന്ധിജിക്കുണ്ടായിരുന്നു. അക്ഷരാഭ്യാസം ഇല്ലാത്തതിന്റെ പേരിൽ പുരുഷന്മാർ സ്ത്രീകളുടെ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുന്നതിനെ ന്യായീകരിക്കാനാവില്ല. സ്ത്രീകൾക്ക് അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനു വിദ്യാഭ്യാസം അത്യാവശ്യമാണെന്ന ഗാന്ധിജി പറയുന്നു.

വിവാഹം

പെൺകുട്ടികൾക്ക് അവരുടെ പങ്കാളികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും അവകാശവും ഉണ്ടെന്നതിൽ ഗാന്ധിജി ഉറച്ചുനിന്നു. ആരോഗ്യകരവും പവിത്രവും ദീപ്തവുമായ ഒരു സ്ത്രീപുരുഷബന്ധം ഇന്നത്തെ ദുരവസ്ഥ ഒഴിവക്കുന്നതിന് അനിവാര്യമാണെന്നും ഭാവിതലമുറയുടെ ധാർമികപുരോഗതിയുടെ രക്ഷാധികാരിയായി സ്ത്രീ മാറേണ്ടതുണ്ടെന്നും ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു.

സ്ത്രീധനം

ഗാന്ധിജി സ്ത്രീധനസമ്പ്രദായത്തെ ശക്തമായി എതിർത്തു. വിവാഹം എന്നു പറയുന്നത് പണത്തിനായി മാതാപിതാക്കൾ നടത്തുന്ന ഒരേർപ്പാടായി മാറരുത്. വിവാഹത്തി

നായി പുരുഷൻ സ്ത്രീധനം വ്യവസ്ഥചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തെയും, രാജ്യത്തെയും അപകീർത്തിപ്പെടുത്തുകയും സ്ത്രീത്വത്തെ അപമാനിക്കുകയുമാണു ചെയ്യുന്നത്. ആരെങ്കിലും ഇതിനു മുതിരുകയാണെങ്കിൽ അയാളെ സമൂഹത്തിൽ നിന്നു പുറത്താക്കണമെന്നും ഇതിനെതിരേ ശക്തമായ പൊതുജനാഭിപ്രായം ഉയരണമെന്നും ഗാന്ധിജി പറയുന്നു.

സ്ത്രീകളുടെ കുടുംബധർമം

സ്ത്രീകളുടെ ചില സവിശേഷഗുണങ്ങളെ ഗാന്ധിജി ബഹുമാനിച്ചിരുന്നു. പ്രകൃതി ചില പ്രത്യേക കർത്തവ്യങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി അവരെ സജ്ജരാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നതാണ് അദ്ദേഹം അതിനു കാരണമായി ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. മാതൃത്വം എന്നതു പുരുഷനു കൈവരിക്കാൻ കഴിയാത്ത അവളുടെ സവിശേഷഗുണങ്ങളിലൊന്നായി അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. സ്ത്രീകൾ സഹനശീലമുള്ളവരായിരിക്കുമ്പോൾ പുരുഷന്മാർ പരിശ്രമശാലികളാണ്. കുടുംബനായിക സ്ത്രീതന്നെയാണ്. കുടുംബത്തിനു വേണ്ട ഭക്ഷണം സമ്പാദിക്കുന്നതു പുരുഷനാണെങ്കിലും ഇതിന്റെ സംരക്ഷണവും വിതരണവും സ്ത്രീയുടെ ചുമതലയാണ്. സംരക്ഷകസ്ഥാനത്തിന്റെ എല്ലാ അർഥങ്ങളും സ്ത്രീ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. വംശപരമ്പരയിലെ പുതു തലമുറയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരുക എന്ന സവിശേഷാവകാശം അവൾക്കുള്ളതാണ്. സ്ത്രീകളുടെ സംരക്ഷണമില്ലെങ്കിൽ മനുഷ്യവംശം ഇല്ലാതാകുമെന്നും ഗാന്ധിജി ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു.

g. സാമൂഹികതിന്മകൾ

പ്രവർത്തനം

ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന വിവിധ സാമൂഹിക തിന്മകൾ കണ്ടെത്തി പട്ടിക തയാറാക്കുക. സഹപാഠികളുടേയും നിങ്ങളുടേയും പട്ടികകൾ താരതമ്യം ചെയ്യുക.

ചിന്തിക്കുക പങ്കുവയ്ക്കുക

ഏഴു ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിഞ്ഞ് ഓരോ സാമൂഹികതിന്മകൾ ഓരോ ഗ്രൂപ്പും ഉദാഹരണസഹിതം ചർച്ചചെയ്ത് സംഗ്രഹം അവതരിപ്പിക്കുക.

സർവോദയസമൂഹം താഴെപ്പറയുന്ന ഏഴ് സാമൂഹികതിന്മകളിൽനിന്നും മുക്തമാണ്.

1. സ്വഭാവഗുണമില്ലാത്ത വിദ്യാഭ്യാസം
2. തത്ത്വദീക്ഷയില്ലാത്ത രാഷ്ട്രീയം
3. മാനവികതയില്ലാത്ത ശാസ്ത്രം
4. സമർപ്പണമില്ലാത്ത ആരാധന
5. മനസ്സാക്ഷിയില്ലാത്ത സന്തോഷം
6. ധാർമികതയില്ലാത്ത വാണിജ്യം
7. അധ്വാനമില്ലാത്ത സമ്പത്ത്

ഗാന്ധിജിയുടെ ഒരു സുഹൃത്താണ് ഏഴു സാമൂഹികതിന്മകൾ നിരീക്ഷിച്ചു വിശദീകരിച്ചത്. ഇവയെ പിന്നീട് ഗാന്ധി അംഗീകരിക്കുകയായിരുന്നു. സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവും വർഗീയവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഈ ഏഴു സാമൂഹികതിന്മകളെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് അനിവാര്യമാണെന്നു ഗാന്ധിജി തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഈ തിന്മകളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിനും സാമൂഹികമാറ്റത്തിനുമായി അദ്ദേഹം നിരവധി പദ്ധതികൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുകയുണ്ടായി.

നമുക്കു ചെയ്യാം

മുകളിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്ന സാമൂഹികതിന്മകൾ സംബന്ധിച്ച പത്രവാർത്തകൾ ശേഖരിച്ച് ഒരു കൊളാഷ് തയാറാക്കി ക്ലാസ്റൂമിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുക.

h. മദ്യപാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാട്

മദ്യം മനുഷ്യശരീരത്തെ മാത്രമല്ല നമുക്കു ഉള്ളിലുള്ള ആത്മാവിനെയും നശിപ്പിക്കുന്നുവെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. ഈശ്വരനും മനുഷ്യകുലത്തിനുമെതിരായ പാപമായാണു മദ്യപാനത്തെ ഗാന്ധി കരുതിയത്. വ്യക്തിയുടെ ധാർമികപുരോഗതിയെ ലഹരിവസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം ബാധിക്കും. ജനങ്ങൾ ലഹരിവസ്തുക്കൾക്ക് അടിമപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, സാമൂഹിക-സാമ്പത്തികപുരോഗതിയും രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യവും അസാധ്യമാകും. അതിനാൽ ഗാന്ധിജി മദ്യനിരോധനത്തെ നിർമാണാത്മക പരിപാടികളിലെ ഒരു പ്രധാനയിനമാക്കി.

മദ്യപാനം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി മഹാത്മാഗാന്ധി മുന്നോട്ടുവച്ച പരിപാടികളാണ് ഇനി പറയുന്നത്.

1. മദ്യവും മയക്കുമരുന്നും നിരോധിക്കുക.
2. മദ്യവർജനത്തിനായി മദ്യപർക്കിടയിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക.
3. ലൈസൻസ് തീരുന്ന മുറയ്ക്ക് മദ്യശാലകൾ ലഘുഭക്ഷണ- വിശ്രമശാലകളാക്കി മാറ്റുക.
4. ഡോക്ടർമാരുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.
5. സ്ത്രീകളും വിദ്യാർഥികളും സ്നേഹനിർഭരമായ ഇടപെടലുകളിലൂടെ മദ്യപാനികളെ ദുശ്ശീലങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനായി പ്രേരിപ്പിക്കുക.
6. ചെത്തുകാരുടെ സേവനം മധുരക്കള്ള് എടുക്കുന്നതിനോ അതുപയോഗിച്ച് ശർക്കര ഉണ്ടാക്കുന്നതിനോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.

നമുക്കു ചെയ്യാം

നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾക്കിടയിലെ മദ്യാസക്തിയെപ്പറ്റി ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയാറാക്കി സമർപ്പിക്കുക. റിപ്പോർട്ട് താഴെപ്പറയുന്ന സൂചനകൾ ഉൾപ്പെടുന്നതായിരിക്കണം.

1. *മദ്യപാനം മൂലമുള്ള സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക, ആരോഗ്യ, കുടുംബപ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനാവശ്യമായ, മുൻകൂട്ടി തയാറാക്കിയ ചോദ്യങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള അഭിമുഖസംഭാഷണം.*
2. *പ്രധാന കണ്ടെത്തലുകൾ*
3. *പരിഹാരമാർഗങ്ങൾ*

സർവോദയയുടെ രാഷ്ട്രീയക്രമം

ഏഴാം അധ്യായമായ 'മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ രാഷ്ട്രീയാശയങ്ങളിലെ' പഠനനേട്ടങ്ങൾ ഓർമിക്കുക.

സർവോദയയുടെ രാഷ്ട്രീയക്രമം പ്രബുദ്ധമായ അരാജകത്വമോ ഭരണകൂടമില്ലാത്ത ഒരു സമൂഹവുമാണ് ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്. എങ്കിലും പൂർണമായും ഭരണകൂടമില്ലാത്ത സമൂഹം മനുഷ്യന് അസാധ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് ഭരണകൂടത്തിന്റെ അധികാരം പരമാവധി കുറയ്ക്കുക എന്നതാണ് സാധ്യമായിട്ടുള്ളത്. സർവോദയയുടെ രാഷ്ട്രീയഘടന അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ഗ്രാമപ്പഞ്ചായത്തുകൾ വഴിയാകും ഇവിടെ അധികാരനിർവഹണം നടത്തപ്പെടുക.

സർവോദയയിൽ എത്താനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ

സർവോദയ സാമൂഹികക്രമം സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി രണ്ട് ഉപായങ്ങളാണു നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. നിർമാണാത്മകപ്രവർത്തനങ്ങളും സത്യഗ്രഹവുമാണവ.

നമുക്കു ചെയ്യാം

ഒരു മാതൃകാഗ്രാമത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിങ്ങളുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ ഗ്രൂപ്പിൽ ചർച്ച ചെയ്യുക. ഈ ആശയങ്ങൾ പ്രകടമാക്കുന്ന ഒരു പോസ്റ്റർ കൂട്ടായി നിർമിച്ച് ക്ലാസ് റൂമിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുക.

നിർമാണാത്മകപരിപാടി (കൺസ്ട്രക്ടീവ് പ്രോഗ്രാം)

പൂർണസ്വരാജ് കൈവരിക്കാനുള്ള സത്യസന്ധവും അഹിംസാത്മകവുമായ മാർഗമെന്നാണു മഹാത്മാഗാന്ധി നിർമാണാത്മകപരിപാടികളെ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നത്. വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സമ്പൂർണപുരോഗതിയാണ് ഈ പരിപാടി ലക്ഷ്യംവയ്ക്കുന്നത്. സ്വയം പര്യാപ്തവും സ്വാശ്രയത്വവും സ്വയംഭരണാധികാരവുമുണ്ടായിരുന്ന ഇന്ത്യൻ ഗ്രാമീണവ്യവസ്ഥയുടെ പുനരുജ്ജീവനം ഗാന്ധിജി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഈ ഉദ്ദേശ്യം മുന്നിൽക്കണ്ടാണു സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിനൊപ്പം ഗാന്ധിജി നിർമാണാത്മകപരിപാടികൾ അവതരിപ്പിച്ചത്. അവയെപ്പറ്റി നമുക്കിനി ചർച്ചചെയ്യാം.

1. സമുദായിക ഐക്യം

എല്ലാ മതങ്ങളും പഠിപ്പിക്കുന്നതു സ്നേഹത്തെപ്പറ്റിയും വിശ്വസാഹോദര്യത്തെക്കുറിച്ചുമാണ്. ഒരേ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക്, അതായത് ഈശ്വരനിലേക്ക് എത്താനുള്ള വിവിധങ്ങളായ വഴികളാണ് ഓരോ മതവും. മനുഷ്യർ ഇതു വിസ്മരിച്ച് മതത്തെ ഭിന്നിപ്പിനുള്ള ആയുധമാക്കുന്നു. മതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള സംഘർഷങ്ങൾ സമൂഹത്തിൽ എപ്പോഴും രക്തച്ചൊരിച്ചിലിനും വേദനകൾക്കും കാരണമാകുന്നു. സാമുദായിക ഐക്യം കൂടാതെ സമാധാനം കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനാവില്ലെന്നു ഗാന്ധിജി തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അതിനാൽ സാമുദായിക ഐക്യത്തിനായി ഗാന്ധിജി എപ്പോഴും പ്രവർത്തിച്ചു.

2. അയിത്തോച്ചാടനം

തൊട്ടുകൂടാത്തത് എന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യരെ വേർതിരിക്കുന്നതു മനുഷ്യത്വരഹിതമായ പ്രവൃത്തിയാണ്. മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ ലംഘനമാണിത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഗാന്ധി അയിത്തോച്ചാടനത്തിന് വലിയ പ്രാധാന്യം നൽകിയത്.

3. മദ്യനിരോധനം

നിയമം ഉപയോഗിച്ച് ലഹരിപാനീയങ്ങളും മയക്കുമരുന്നും നിരോധിക്കുന്നതാണ് മദ്യനിരോധനം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. ലഹരിവസ്തുക്കൾ മനുഷ്യശരീരത്തെയും മനസ്സിനെയും ഒരുപോലെ നശിപ്പിക്കുമെന്നു ഗാന്ധി തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നു. മദ്യാസക്തിയെ പാപമായാണ് ഗാന്ധി കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. സാമൂഹിക പ്രശ്നമായാണ് അദ്ദേഹം ഇതിനെ കൈകാര്യം ചെയ്തത്. ഒരു മദ്യപാനി വ്യക്തിപരമായും, സാമൂഹ്യമായും, കുടുംബപരമായും അനുഭവിക്കുന്ന ദുരിതങ്ങളെപ്പറ്റി ഗാന്ധിജി ബോധവാനായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു നിർമാണാത്മക പ്രവർത്തനത്തിൽ ഗാന്ധിജി മദ്യനിരോധനത്തെ ഉൾപ്പെടുത്തിയത്.

നമുക്ക് ചെയ്യാം

മദ്യത്തിന്റെയും പുകയിലയുടെയും ലഭ്യതയ്ക്കും ഉപയോഗത്തിനുമെതിരേ ഒരു കർമപരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പാക്കുക.

4. ഖാദി

രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അടയാളമായാണ് ഗാന്ധിജി ഖാദിയെ കണക്കാക്കിയത്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: " ഖാദി മറ്റൊരർഥത്തിൽ രാജ്യത്തെ എല്ലാവരുടെയും സാമ്പത്തികസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും സമത്വത്തിന്റെയും തുടക്കമാണ്.... ഖാദി അർഥമാക്കുന്നത് മൊത്തത്തിലുള്ള സ്വദേശി മനോഭാവമാണ്, ഗ്രാമീണരുടെ ബുദ്ധിയും അധ്വാനവും ഉപയോഗിച്ച് ഇന്ത്യയിലെ ജീവിതങ്ങൾക്കാവശ്യമായ എല്ലാം കണ്ടെത്തുമെന്ന ദൃഢനിശ്ചയം." ഖാദി എന്ന മാനസികാവസ്ഥ ഗാന്ധിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഉൽപ്പാദനത്തിന്റെയും വിതരണത്തിന്റെയും വികേന്ദ്രീകരണം എന്നതാണ്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: " ഖാദി എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യരുടെ ഐക്യത്തിന്റെ, സാമ്പത്തികസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ, സമത്വത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. "

ചിന്തിക്കുക, പങ്കുവയ്ക്കുക

ഖാദിവസ്ത്രങ്ങൾ നിർമിക്കുന്നതെങ്ങനെ? ഖാദിയും കൈത്തറിയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം എന്ത്. താരതമ്യം നടത്തി ചാർട്ട് തയാറാക്കുക

5. മറ്റു ഗ്രാമീണവ്യവസായങ്ങൾ

അവശ്യമായ ചെറുകിടവ്യവസായങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത ഗ്രാമീണ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ അപൂർണമായിരിക്കുമെന്ന വസ്തുത ഗാന്ധിജി മനസ്സിലാക്കി. മനുഷ്യാധ്വാനം ഉപയോഗിക്കുന്ന ധാന്യമില്ലുകൾ, സോപ്പ്നിർമാണം, പേപ്പർനിർമാണം, തീപ്പെട്ടി നിർമാണം, തുകൽ ഊറയ്ക്കിടൽ, എണ്ണയാട്ട് തുടങ്ങിയവയാണവ. ഇന്ത്യയിൽ മനുഷ്യവിഭവശേഷി ധാരാളമാണ്. നമുക്കാവശ്യം തൊഴിൽശക്തി ലാഭിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളല്ല, തൊഴിൽശക്തിയെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്ന ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥയാണ്. ഗ്രാമീണ കുടിൽ വ്യവസായങ്ങൾ ഈ ലക്ഷ്യത്തിന് ഉതകുന്നതും ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ജീവിതത്തിനു സഹായകമായ അന്തസ്സുള്ള വേതനം നേടുന്നതിനു സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും.

നമുക്കു ചെയ്യാം

നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തുള്ള ഒരു ഗ്രാമീണ/കുടിൽ വ്യവസായ യൂണിറ്റ് സന്ദർശിക്കുക. നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന് ഈ യൂണിറ്റ് എപ്രകാരമാണ് സഹായകമാകുന്നതെന്ന് കണ്ടെത്തുക. റിപ്പോർട്ട് തയാറാക്കി ക്ലാസിൽ അവതരിപ്പിക്കുക.

6. ഗ്രാമ ശുചീകരണം

മഹാത്മാഗാന്ധി ഗ്രാമശുചീകരണത്തിനു വളരെയധികം പ്രാധാന്യം നൽകി. ശൗചാലയങ്ങളുടെയും അഴുക്കുചാലുകളുടെയും അഭാവം ഗ്രാമങ്ങളെ വൃത്തിഹീനമാക്കി. ഇതു പകർച്ചവ്യാധികൾക്കും കാരണമായി. ഗ്രാമീണരുടെ ഇടയിൽ ശുചിത്വബോധം വളർത്തുന്നതിലൂടെ ഇതു തടയാൻ ഗാന്ധിജി പരിശ്രമിച്ചു.

ചിന്തിക്കുക, പങ്കുവയ്ക്കുക

1. *നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ മാലിന്യനിർമാർജന സംവിധാനങ്ങളുണ്ടോ? നിങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് മാലിന്യങ്ങൾ നശിപ്പിക്കുന്നത്?*
2. *നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ മാലിന്യനിർമാർജനം മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ നിർവഹിക്കുന്നതിനായി സർഗാത്മക നിർദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.*

7. അടിസ്ഥാനവിദ്യാഭ്യാസം

അടിസ്ഥാനവിദ്യാഭ്യാസം കുട്ടികളെ ഗ്രാമവുമായും ചുറ്റുപാടുകളുമായും ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. കൈത്തൊഴിൽ കേന്ദ്രമാക്കിയുള്ള ഈ വിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതി കൈകളുടെയും, ഹൃദയത്തിന്റെയും തലച്ചോറിന്റെയും പരിശീലനത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. ശാരീരികവും മാനസികവുമായ വികാസത്തിനൊപ്പം കുട്ടികളുടെ ഉള്ളിലുള്ള ഉത്തമമായ അംശങ്ങളെ ബഹിർഗമിപ്പിക്കുന്നതിനും ഈ പരിശീലനം സഹായിക്കും.

8. വയോജനവിദ്യാഭ്യാസം

വയോജനവിദ്യാഭ്യാസത്തെ ഒരു സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വമായാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി പരിഗണിച്ചത്. വയോജനവിദ്യാഭ്യാസം ഭരണകൂടം ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഒന്നായി ഗാന്ധി കരുതിയിരുന്നില്ല. സമൂഹത്തിലെ ഓരോ വിദ്യാസമ്പന്നനും ഈ ഉത്തരവാദിത്വം കൈയേൽക്കണമെന്നും ഗാന്ധിജി പറയുന്നു.

9. സ്ത്രീകൾ

സമൂഹത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായാണു ഗാന്ധിജി സ്ത്രീശാക്തീകരണം നിർമാണാത്മകപരിപാടികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയത്. സേവനമെന്ന ദൗത്യത്തിൽ സ്ത്രീ പുരുഷന്റെ യഥാർഥ സഹായിയാണെന്ന് അവൻ ഇനിയും തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യസമരകാലത്ത് ഇന്ത്യൻ സ്ത്രീകൾ വളരെ സജീവമായി പൊതുപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തു. സത്യഗ്രഹം അവരെ അടുക്കളയിൽനിന്നു പുറംലോകത്തേക്കെത്തിച്ചു.

10. ആരോഗ്യ–ശുചിത്വവിദ്യാഭ്യാസം

ഗാന്ധി പറയുന്നു: "ശരിയായ ഒരു സാമൂഹികക്രമത്തിൽ പൗരർ ആരോഗ്യ ശുചിത്വ നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധമുള്ളവരായിരിക്കും. ആരോഗ്യ ശുചിത്വ നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അജ്ഞതയും അവഗണനയുമാണു മനുഷ്യരെ പിന്തുടരുന്ന ഒട്ടുമിക്ക രോഗങ്ങൾക്കും കാരണമെന്നു സംശയമില്ലാതെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്.'' ഇതുകൊണ്ടാണു ഗാന്ധിജി ഗ്രാമീണരുടെ ആരോഗ്യ- ശുചിത്വ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകിയത്.

11. പ്രാദേശികഭാഷ

ഇന്ത്യയിലെ ഭാഷകൾക്ക് അപചയം സംഭവിച്ചതായി ഗാന്ധിജി മനസ്സിലാക്കി. പ്രാദേശികഭാഷകൾ മഹത്തായ അറിവിനെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതായതിനാൽ അവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണമെന്നു ഗാന്ധിജി നിർദേശിക്കുന്നു.

12. രാഷ്ട്രഭാഷ

ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഒരു സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രത്തിന് രാഷ്ട്രഭാഷ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഇന്ത്യയിലെ സാഹചര്യത്തിൽ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളും സംസാരിക്കുന്ന ഹിന്ദുസ്ഥാനി അഥവാ ഹിന്ദിയാണ് ഗാന്ധിജി രാഷ്ട്രഭാഷയായി തിരഞ്ഞെടുത്തത്.

13. സാമ്പത്തികസമത്വം

മഹാത്മാഗാന്ധി സാമ്പത്തികസമത്വത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ചത് മൂലധനവും തൊഴിലാളിയും തമ്മിലുള്ള നിതാന്തമായ സംഘർഷം ഒഴിവാക്കുക എന്നാണ്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:" ഒരു കൈകൊണ്ട് രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സമ്പത്ത് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന ഏതാനും സമ്പന്നരെ താഴേക്കു കൊണ്ടുവരികയും മറുകൈകൊണ്ട് അർധപട്ടിണിക്കാരായ ദശലക്ഷക്കണക്കിനു ദരിദ്രരെ മുകളിലേക്കുയർത്തുകയുമാണ് സാമ്പത്തികസമത്വം അർഥമാക്കുന്നത്". ട്രസ്റ്റീഷിപ്പ് ആണ് സാമ്പത്തികസമത്വം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗമായി ഗാന്ധിജി നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്.

14. കർഷകർ

ഇന്ത്യ ഒരു കാർഷികരാജ്യമാണ്. ജനസംഖ്യയുടെ ഭൂരിഭാഗവും കർഷകരാണ്. അവർ രാജ്യത്തിനുവേണ്ട ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവരെ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉചിതമായ പ്രചോദനങ്ങളിൽ കൂടിയും ബോധവൽക്കരണപരിപാടികളിലൂടെയും കർഷകരുടെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

നമുക്കു ചെയ്യാം

നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ മികച്ച കർഷകനെ കണ്ടെത്തി ഒരു സംവാദപരിപാടി സംഘടിപ്പിക്കുക. സംവാദത്തിൽ ഇനിപ്പറയുന്ന ചോദ്യസൂചികകൾ ഉൾപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുക.

- *കൃഷിയോടുള്ള സമീപനം*
- *കാർഷികരീതികൾ*
- *ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ*
- *വിപണനം*
- *പ്രദേശത്തിനു നൽകുന്ന സംഭാവന*

15. തൊഴിലാളികൾ

തൊഴിലാളിചൂഷണം പാപമാണെന്നു മഹാത്മാഗാന്ധി കരുതി. അഹിംസയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി തൊഴിലാളികളെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ ചൂഷണം ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളുവെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നു.

16. ആദിവാസികൾ

ആദിവാസികൾക്കായുള്ള സേവനങ്ങൾ നിർമാണാത്മകപരിപാടികളിലെ ഒരു പ്രധാന ഇനമായി ഗാന്ധിജി ഉൾപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: " ആദിവാസികൾ ഈ ഭൂമിയിലെ ആദിമനിവാസികളാണ്. എന്നാൽ അവരുടെ അവസ്ഥ ഹരിജനങ്ങളേക്കാൾ കഷ്ടമാണ്. വളരെക്കാലമായി ഉയർന്ന വർഗക്കാരുടെ അവഗണനയ്ക്കിരയാണവർ". ആദിവാസികളെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യക്ക് അഹിംസാധിഷ്ഠിതമായി പൂർണസ്വരാജ് കൈവരിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് ആദിവാസികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ പഠിച്ച് അവരുടെ സാംസ്കാരികസവിശേഷതകൾ സംരക്ഷിക്കാനാവശ്യമായ നടപടികൾ എത്രയും വേഗം കൈക്കൊള്ളണമെന്നു ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞത്.

17. കുഷ്ഠരോഗികൾ

മുമ്പ് നിരവധി ആളുകളെ ബാധിച്ച ഒരു വിപത്താണു കുഷ്ഠരോഗം. ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കാവുന്ന രോഗമായിരുന്നിട്ടും സമൂഹം രോഗബാധിതരെ അവഗണിച്ചു. ഗാന്ധിജി ഈ വിവേചനത്തെ പൂർണമായി എതിർത്തു. മറ്റു രോഗങ്ങളെന്നപോലെ കുഷ്ഠരോഗവും ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കാവുന്നതാണെന്നു ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ പരിശ്രമിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു.

18. വിദ്യാർഥികൾ

സാമൂഹികമാറ്റത്തിനായുള്ള 'ബാരോമീറ്ററാ'യാണ് ഗാന്ധിജി വിദ്യാർഥികളെ കരുതിയത്. വിദ്യാർഥിശക്തിയെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചു. എന്നാൽ വിദ്യാർഥികൾ കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഇടപെടുന്നതിനെ അദ്ദേഹം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചില്ല.

ഈ പതിനെട്ടു പരിപാടികൾക്കു പുറമേ ഗാന്ധി മൂന്നു വിഷയങ്ങൾക്കൂടി നിർമാണാത്മ പരിപാടികളിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തു. കന്നുകാലിസംരക്ഷണം, പ്രകൃതിചികിത്സ, അഭയാർഥികളും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളും എന്നിവയാണവ. പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായ വിനോബ ഭാവെ ഭൂദാൻ, ശാന്തിസേന എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് ഇനങ്ങൾക്കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

19. പ്രകൃതിചികിത്സ

പ്രകൃതിചികിത്സ എന്നതുകൊണ്ട് ഗാന്ധിജി അർഥമാക്കുന്നത് മാതൃകാപരമായ ഒരു ജീവിതശൈലിയാണ്. ഇതിനുപുറമേ, "ചികിത്സാ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ചെലവുകുറഞ്ഞതും കഴിയുന്നത്ര ലളിതവുമാകണം. ഈ ചികിത്സാരീതികൾ ഗ്രാമങ്ങളിൽത്തന്നെയാണ് നടത്തേണ്ടത്. ഗ്രാമവാസികളെ അതിനായി പ്രാപ്തരാക്കുകയും ആവശ്യമായ മാർഗങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം. ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഇല്ലാത്തവ എത്തിക്കണം" എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ പ്രകൃതിചികിത്സയെന്നത് ആരോഗ്യനിയമങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള ജീവിതത്തിന്റെ ക്രമപ്പെടുത്തലാണ്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: "പ്രകൃതിചികിത്സയുടെ കാതൽ ശുചിത്വം, ആരോഗ്യസംരക്ഷണം എന്നിവയുടെ തത്ത്വങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിനൊപ്പം അവയെ ശരിയായ പോഷകാഹാരനിയമങ്ങൾക്കൊപ്പം കൂട്ടിച്ചേർക്കുക എന്നതാണ്".

20. കന്നുകാലിസംരക്ഷണം

മഹാത്മാഗാന്ധി കന്നുകാലിസംരക്ഷണത്തെ നിർമാണാത്മക പരിപാടികളിലെ പ്രധാന ഇനങ്ങളിലൊന്നായാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയത്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ലോകത്തുള്ള മനുഷ്യേതരവർഗങ്ങളെയെല്ലാം കന്നുകാലികൾ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഒരു ഗ്രാമീണകർഷകന് അവന്റെ പശുവിനെ തിരിച്ച് ശരിയായ രീതിയിൽ വീടുകളിൽ പരിപാലിക്കുക എന്നത് ബുദ്ധിമുട്ടാണെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നു. അതുകൊണ്ട് സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കാലി വളർത്തൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണമെന്നാണ് ഗാന്ധിജി നിർദേശിക്കുന്നത്.

21. അഭയാർഥികളും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളും

മഹാത്മാഗാന്ധിക്ക് അഭയാർഥികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് വലിയ ഉത്കണ്ഠ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരെ സ്വാതന്ത്ര്യനിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി അഭയാർഥി ക്യാമ്പുകളും ആശുപത്രികളും സന്ദർശിച്ചു. സമാധാനം നിലനിർത്താനും ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താനും സഹകരണത്തോടെ ജീവിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു.

22. ഭൂദാനം

സമത്വാധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സമൂഹം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായാണ് 1951-ൽ വിനോബ ഭാവെ ഭൂദാന പ്രസ്ഥാനത്തിനു തുടക്കമിട്ടത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഈ സമ്പത്തു മുഴുവൻ ദൈവത്തിനു സ്വന്തമാണ്. അതുകൊണ്ട് സ്വാർത്ഥതാൽപ്പര്യത്തോടെ അതു കൂട്ടിവയ്ക്കാൻ നമുക്ക് അധികാരമില്ല. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിലൂടെ പണക്കാരനും പാവപ്പെട്ടവനും തമ്മിലുള്ള അന്തരം കുറയ്ക്കാനാണ് അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചത്.

23. ശാന്തിസേന

അഹിംസയും സമാധാനവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഒരു സമൂഹം രൂപീകരിക്കുന്നതിനു ശാന്തിസേന അനിവാര്യമാണെന്നു ഗാന്ധിജി കരുതി. സർവോദയസമൂഹത്തിലേക്കുള്ള ഒരു ഉപാധിയായിട്ടാണ് ഇതിനെ അദ്ദേഹം കണ്ടത്. സംഘർഷങ്ങളും സാമുദായികലഹളകളും ഉണ്ടാകുന്ന അവസരത്തിൽ സമാധാനം പുനസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു മധ്യവർത്തിശക്തിയായി ശാന്തിസേന പ്രവർത്തിക്കണം. "1938 മാർച്ച് 18 നു 'ഹരിജനി'ലാണ് ശാന്തിസേനയെന്ന ആശയത്തെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജി ആദ്യമായി പരാമർശിക്കുന്നത്. ഗാന്ധിജിയുടെ ശിഷ്യനായിരുന്ന വിനോബഭാവെ ഇതിന്റെ പ്രാധാന്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ദക്ഷിണേന്ത്യൻ പര്യടനത്തിനിടെ 1957 ആഗസ്ത് 27 ന് അദ്ദേഹം ശാന്തി സേനയുടെ ആദ്യ യൂണിറ്റ് രൂപീകരിച്ചു. ക്രമേണ ശാന്തിസേനയെന്ന ആശയവും അതു നൽകുന്ന സന്ദേശവും രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലേക്കു പ്രചരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നിർമാണാത്മകപരിപാടികളിൽക്കൂടി ഗാന്ധിജി ആഗ്രഹിച്ചത് താഴേത്തട്ടിൽനിന്നുള്ള രാഷ്ട്രത്തിന്റെ പുനർനിർമാണമാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ അഭിവൃദ്ധിക്കായുള്ള പരിപാടിയായാണ് ഗാന്ധിജി ഇത് അവതരിപ്പിച്ചത്. നിർമാണാത്മക പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനു നിരവധി സംഘടനകൾ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഓൾ ഇന്ത്യ സ്പിന്നേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ, ഓൾ ഇന്ത്യ വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ടീസ് അസോസിയേഷൻ, ഹിന്ദുസ്ഥാൻ നയീതലീം സംഘ്, കസ്തൂർബാഗാന്ധി നാഷണൽ മെമ്മോറിയൽ ട്രസ്റ്റ് എന്നിവ അവയിൽ ചിലതാണ്. നിർമാണാത്മകപരിപാടികൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു ഗാന്ധിജിയുടെ അനുയായി ജെ.സി. കുമരപ്പ വലിയ സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സത്യഗ്രഹയുടെ പ്രത്യക്ഷ തലങ്ങളിലൊന്നായാണ് ഗാന്ധിജി നിർമാണാത്മക പരിപാടികളെ കരുതിയത്.

നമുക്കു പരിശോധിക്കാം

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ നിർമാണപരിപാടികളെക്കുറിച്ച് ഒരു കൺസെപ്റ്റ് മാപ്പ് തയാറാക്കുക.

സത്യഗ്രഹ

മഹാത്മാഗാന്ധി സത്യഗ്രഹത്തെ സർവോദയ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സമര തന്ത്രങ്ങളിലൊന്നായാണു നിർദേശിക്കുന്നത്. സത്യഗ്രഹം പൗരരുടെ പാരമ്പര്യസിദ്ധമായ ജന്മാവകാശവും പരിശുദ്ധമായ കർമവുമാണെന്നു ഗാന്ധിജി പറയുന്നു. എല്ലാ അനീതികൾക്കും അടിച്ചമർത്തലിനും ചൂഷണത്തിനുമെതിരായ വിശുദ്ധമായ ആത്മീയശക്തിയുടെ പ്രയോഗമെന്നതാണു സത്യഗ്രഹം അർഥമാക്കുന്നത്. തിന്മചെയ്യുന്നയാളിനെ നശിപ്പിക്കാതെ അയാളിലെ തിന്മയെ നശിപ്പിക്കുക എന്ന തന്ത്രമാണു സത്യഗ്രഹി സ്വയം സഹനത്തിലൂടെ നടപ്പാക്കുന്നത്. സത്യഗ്രഹിയുടെ സ്വയം സഹനം തെറ്റുകാരന്റെ ഹൃദയത്തെ പരിവർത്തനം ചെയ്യുകയും അത് അയാൾക്കു സർവോദയയിലേക്കു വഴി കാട്ടിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും.

ഗാന്ധിയൻ കാഴ്ചപ്പാടിലുള്ള സോഷ്യലിസം

ഓക്സ്ഫോർഡ് നിഘണ്ടുവിന്റെ നിർവചനപ്രകാരം,“ ഉൽപ്പാദന – വിതരണ – കൈമാറ്റ ഉപാധികളുടെ മാർഗങ്ങൾ കൈയാളുന്നതും നിയന്ത്രിക്കുന്നതും സമൂഹം ഒന്നാകെയായിരിക്കുന്ന സാമൂഹികവ്യവസ്ഥയെപ്പറ്റിയുള്ള രാഷ്ട്രീയ – സാമൂഹിക സിദ്ധാന്തമാണ് സോഷ്യലിസം”. അരാജകത്വം മുതൽ മാർക്സിസം വരെ നീളുന്ന വിവിധ തരത്തിലുള്ള അവസ്ഥകളുടെ മധ്യത്തിലായാണു സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ഇടം.

മഹാത്മാഗാന്ധി പറയുന്നു: “ യഥാർഥ സോഷ്യലിസം നമുക്ക് കൈമാറിയതു പിതാമഹന്മാരാണ്. ഈ ഭൂമി മുഴുവൻ ‘ഗോപാലനു’ സ്വന്തമാണെന്ന് അവർ നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചു. എവിടെയാണതിന്റെ അതിർത്തി രേഖകൾ? മനുഷ്യനാണു അതിർവരമ്പുകൾ സൃഷ്ടിച്ചത് അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവനുതന്നെ അതില്ലാതാക്കാനും കഴിയും. ഗോപാലൻ എന്നതിന്റെ വാച്യാർഥം കാലിമേയ്ക്കുന്നവൻ എന്നാണ്; ഈശ്വരൻ എന്നർഥം കൂടി അതിനുണ്ട്. ഗാന്ധിജി മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന സോഷ്യലിസം സമത്വാധിഷ്ഠിത സമൂഹമാണു ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. തുല്യതയിൽ എല്ലാവരെയും എത്തിക്കുക എന്നതാണ് ഗാന്ധിജിയുടെ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ സാരാംശം. സാമൂഹികനീതിയുടെ സ്ഥാപനത്തിലേക്ക് ഇതു നയിക്കും. മാനുഷികമൂല്യങ്ങളായ സാഹോദര്യവും സഹവർത്തിത്വവും വളർത്തുകയും ചെയ്യും.

ഐക്യവും സമത്വവുമാണ് ഗാന്ധിയൻ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ സവിശേഷതകൾ. മഹാത്മാഗാന്ധി പറയുന്നു: “ എന്റെ സോഷ്യലിസം അവസാനത്തെ വ്യക്തിക്കു വരെ സമത്വം ലഭിക്കുക എന്നതാണ്”. ‘ഹരിജനിൽ’ ഗാന്ധിജി എഴുതി:” താനിന്നുവരെ അറിഞ്ഞതിൽ ഏറ്റവും മനോഹരമായ വാക്കാണ് സോഷ്യലിസം. സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും സോഷ്യലിസത്തിൽ തുല്യരാണ്. ആരും താഴെയോ ആരും മുകളിലോ അല്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഒരു ശരീരത്തിൽ ശിരസ്സിനു അത് ശരീരത്തിന്റെ ഏറ്റവും മുകളിലാണെന്നതുകൊണ്ടു ഔന്നത്യം കൂടുന്നില്ല. അതുപോലെ ഭൂമിയെ സ്

പർശിക്കുന്ന പാദങ്ങളുടെ അടിയിലുള്ള ഉള്ളങ്കാലിനു ശരീരത്തിന്റെ ഏറ്റവും താഴെയായതുകൊണ്ട് നിന്ദ്യതയുമില്ല. ഒരു ശരീരത്തിലെ അവയവങ്ങൾ തുല്യമാകുന്നപോലെ സമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങളും തുല്യരാണ്. "ഗാന്ധിജിയുടെ സോഷ്യലിസത്തിൽ രാജാവും ഗ്രാമീണനും, ധനികനും ദരിദ്രനും, തൊഴിലാളിയും മുതലാളിയും എല്ലാവരും തുല്യരാണ്. ഗാന്ധിയുടെ സോഷ്യലിസത്തെപ്പറ്റിയുള്ള കാഴ്ചപ്പാട് ലക്ഷ്യമിടുന്നത് സമത്വത്തിലും സാഹോദര്യത്തിലും, നീതിയിലും അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു മാതൃകാസമൂഹമാണ്.

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ സോഷ്യലിസം സത്യവും സംശുദ്ധവുമായ മാർഗത്തിലൂടെ മാത്രമേ നേടിയെടുക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. നമ്മുടെ ജീവിതശൈലി മാറാതെ യഥാർഥ സോഷ്യലിസം നേടിയെടുക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നു ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഗാന്ധിജി ഇങ്ങനെ പറയുന്നത്: "എന്റെ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ആരംഭം പരിവർത്തനമാണ്. അത്തരത്തിൽ മാറ്റം സംഭവിച്ച ഒരാളുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കു പൂജ്യങ്ങളെ അവയോടൊപ്പം ചേർക്കാനാകും."

മഹാത്മാഗാന്ധി നൽകുന്ന മാന്ത്രികസൂക്തം

"ഞാൻ നിങ്ങൾക്കൊരു രക്ഷാകവചം നൽകാം. എപ്പോഴെങ്കിലും നിങ്ങൾക്ക് സംശയം തോന്നിയാൽ, അല്ലെങ്കിൽ എപ്പോൾ അഹംബോധം നിങ്ങളിൽ ഏറുമ്പോൾ, ഈ പരീക്ഷണം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുള്ളതിൽ ഏറ്റവും ദരിദ്രനും ദുർബലനുമായ പുരുഷന്റെ, സ്ത്രീയുടെ മുഖം ഓർത്തുനോക്കുക. എന്നിട്ട് നിങ്ങളോടായി ചോദിക്കുക, നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കായുള്ള ഈ കാൽവയ്പ് അയാൾക്ക് അവൾക്ക് എന്തെങ്കിലും തരത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുമോ, ഇതുകൊണ്ട് അയാൾക്ക് /അവൾക്ക് എന്തെങ്കിലും നേട്ടം ഉണ്ടാകുമോ? അയാളുടെ/അവളുടെ ജീവിതത്തെയോ വിധിയെയോ നിയന്ത്രിച്ച് പഴയപടിയാക്കാൻ ഇതിനു കഴിയുമോ? മറ്റൊരു രീതിയിൽ പറഞ്ഞാൽ, വിശപ്പും ആത്മീയ ദാരിദ്ര്യവുമനുഭവിക്കുന്ന ലക്ഷക്കണക്കിനായ ആളുകളെ ഇതു സ്വരാജിലേക്ക് (സ്വാതന്ത്ര്യം) നയിക്കുമോ? എങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് സംശയങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരം കണ്ടെത്താനാവും. അതോടൊപ്പം അഹംബോധം അലിഞ്ഞില്ലാതാകുകയും ചെയ്യും."

മഹാത്മാഗാന്ധി തന്റെ അഗാധമായ സാമൂഹികപ്രതിബദ്ധത പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് 1948-ൽ അവസാനമായി എഴുതിയ കുറിപ്പുകളിലൊന്നാണിത്. ഇന്ത്യയുടെ ഭാവി നയകർത്താക്കൾക്കുള്ള ഒരുപദേശം കൂടിയാണിത്. ദരിദ്രരിൽ ദരിദ്രരുടെ വിഷയങ്ങൾക്കു ഭരണനിർവഹണത്തിൽ മുൻഗണന നൽകണമെന്നതിന് അവർക്കുള്ള പ്രേരണയാവണമിത്.

സർവോദയ മഹാത്മാഗാന്ധിക്കുശേഷം

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ മരണശേഷം സർവോദയ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികൾ വിവിധ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുകയുണ്ടായി. വിനോബ ഭാവെയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സർവോദയ സമാജ് രൂപം കൊണ്ടു. നിർമാണാത്മക

പരിപാടികൾ പ്രവർത്തകർ തുടരുകയും ചെയ്തു. വിനോബഭാവെ പത്തുമാസത്തോളം അഭയാർഥികളോടൊപ്പം ചെലവഴിച്ചു. ഒരു സത്യഗ്രഹിയെന്ന നിലയിൽ അവരുടെ മനസ്സിലെ വിദ്വേഷവും അവിശ്വാസവും ഇല്ലാതാക്കാനും അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഇടങ്ങളിൽ സമാധാനം പുനസ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ശാന്തിസേന രൂപീകരിച്ചു. സർവോദയ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജിക്കു ശേഷം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ചില പ്രസ്ഥാനങ്ങൾകൂടി നമുക്കു വിശകലനം ചെയ്യാം.

വിനോബ ഭാവെ

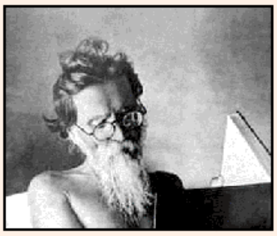

ഗാന്ധിയനും ഭൂദാന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവുമായ വിനോബഭാവെ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ റെയ്ഗഡ് ജില്ലയിലെ ഗഗോദാ ഗ്രാമത്തിൽ 1895 സെപ്തംബർ 11ന് ജനിച്ചു. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആത്മീയ പിന്തുടർച്ചാവകാശിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. ഗാന്ധിജിയുടെ മരണശേഷം അഹിംസാ സിദ്ധാന്തം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ചുമതല ഏറ്റെടുത്തു. ഭൂദാൻ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രചാരണാർത്ഥം വിനോബ ഭാവെയും അനുയായികളും ഇന്ത്യയിലുടനീളം പദയാത്രകൾ നടത്തി. രാജ്യത്തിന്റെ പലഭാഗത്തുനിന്നും 5000 ഗ്രാമങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ 40 ലക്ഷം ഏക്കർ ഭൂമി പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി വിതരണം ചെയ്തു. 1982 നവംബർ പതിനഞ്ചിന് അന്തരിച്ചു.

ഭൂദാന പ്രസ്ഥാനം

സർവോദയയിലേക്കുള്ള ചുവടുവയ്പ് എന്നനിലയിൽ 1951-ലാണ് വിനോബഭാവെ ഭൂദാന പ്രസ്ഥാനം അവതരിപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ "മുഴുവൻ ഭൂമിയും ഗോപാലന് (ഈശ്വരൻ) സ്വന്തമാണ്"-. അതുകൊണ്ട് ആർക്കും അവനവന് ആവശ്യമുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞുള്ളവ കൈവശം വയ്ക്കാൻ അവകാശമില്ല. ഭൂദാന പ്രസ്ഥാനത്തിലൂടെ ഭൂവുടമകളുടെ കൈയിൽനിന്നു ലക്ഷക്കണക്കിന് ഏക്കർ ദാനമായി സ്വീകരിച്ച് ഭൂമി ഇല്ലാത്തവർക്കായി വിതരണം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞു.

സമ്പൂർണ വിപ്ലവം

സമ്പൂർണവിപ്ലവമെന്ന ആശയം 1974-ൽ ജയപ്രകാശ് നാരായണനാണ് (ജെ.പി) വികസിപ്പിച്ചെടുത്തത്. സമൂഹത്തിന്റെ മാറ്റം വ്യക്തികൾ ഉത്തരവാദിത്വമായി കണ്ട് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും വ്യക്തിയുടെ മാറ്റമെന്നത് ഏറ്റവും അനിവാര്യമാണെന്നും ഗാന്ധിയെ പിന്തുടർന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഇതിലാണ് സമ്പൂർണ വിപ്ലവത്തിന്റെ മുഴുവൻ തത്ത്വദർശനങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. വ്യക്തിജീവിതത്തിലും സമൂഹജീവിതത്തിലും വിപ്ലവാത്മകമായ മുന്നേറ്റം കൊണ്ടുവരുക എന്നതായിരുന്നു സമ്പൂർണവിപ്ലവത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. "ഭരണമാറ്റം എന്നതു മാത്രമായിരുന്നില്ല ഈ മുന്നേറ്റത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം, അതോടൊപ്പം വ്യക്തികളുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും മാറ്റം കൂടി സാധ്യമാക്കുക." ഇതുകൊണ്ടാണ് ജെ.പി. ഇതിനെ സമ്പൂർണവിപ്ലവം എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചത്." ജീവിതത്തിന്റെ സ

മസ്ത മേഖലകളിലും നിലനിൽക്കുന്ന അഴിമതിയില്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യവും ജെ.പിക്കുണ്ടായിരുന്നു.സ്വാതന്ത്ര പ്രാപ്തിക്കുശേഷം വിനോബ ഭാവെയുടെ ഭൂദാൻ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായ ജയപ്രകാശ് നാരായൺ പൂർണസമയ സർവോദയ പ്രവർത്തകനായി മാറുകയും ചെയ്തു.

നമുക്ക് അറിയാം

ജയപ്രകാശ് നാരായൺ

ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിലെ മുന്നണിപ്പോരാളിയും സോഷ്യലിസ്റ്റ് നേതാവും സർവോദയ പ്രവർത്തകനുമായിരുന്നു ലോക്നായക് ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ.1902 ഒക്ടോബർ 11ന് ബിഹാറിൽ സിതബ്ദിയ ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യ സമരത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് നിരവധി തവണ ജയിൽവാസം അനുഭവിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം സർവോദയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി. സമ്പൂർണ വിപ്ലവത്തിനു തുടർച്ചയായി നിലവിൽവന്ന 1977 –ലെ ജനതാ സർക്കാരിന്റെ രൂപീകരണത്തിൽ നിർണായക പങ്കു വഹിച്ചു. ജെ.പി. എന്ന ചുരുക്കപ്പേരിൽ വിളിക്കപ്പെടുന്നു. 1979 ഒക്ടോബർ എട്ടിന് അന്തരിച്ചു.

ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി

ഫ്രാൻസിൽ നടന്ന ഗാന്ധിയൻ ആശയങ്ങളുടെ മഹത്തായ പരീക്ഷണമാണ് ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി. പടിഞ്ഞാറ് നിന്നുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ ആദ്യ ശിഷ്യൻ ഫ്രഞ്ചുകാരനായ ലാൻസ ഡെൽവാസ്റ്റയാണ് ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റിയുടെ സ്ഥാപകൻ. ആഹാരത്തിനായുള്ള പ്രയത്നമെന്ന ഗാന്ധിയൻ ആശയം പ്രാവർത്തികമാക്കിയ ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി സ്വയം പര്യാപ്തത ആർജിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുകയും അവർക്ക് ജീവിതത്തിനാവശ്യമായ വസ്തുക്കൾ മുഴുവൻ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സമൂഹജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും മികച്ച ഉദാഹരണങ്ങളിലൊന്നാണിത്. അഹിംസ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനായി സത്യം, സ്നേഹം, സഹിഷ്ണുത എന്നിവ ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി പിന്തുടർന്നു. സമ്പൂർണ സമർപ്പണത്തോടെ അംഗങ്ങളെല്ലാം ഒരുമിച്ചു ജീവിച്ചു. ലളിതജീവിതം ഈ സമൂഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു. സ്പെയിൻ, ഇറ്റലി, ക്യുബക് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ആർക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി സ്ഥാപനങ്ങളുണ്ട്.

ആമിഷ് കമ്മ്യൂണിറ്റി

യൂറോപ്പിലെ ജർമൻഭാഷ സംസാരിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളിൽനിന്ന് അമേരിക്കയിലേക്ക് ഒന്നര നൂറ്റാണ്ടുമുമ്പ് കുടിയേറിയ വിഭാഗമാണ് ആമിഷ് കമ്മ്യൂണിറ്റി. കാർഷികവൃത്തി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഇവർ അമേരിക്കയുടെ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലാണ് വസിക്കുന്നത്. സമാധാനവാദികളായ ആമിഷുകൾ പങ്കുവയ്ക്കലും സാഹോദര്യവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പൗരാണിക ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ ഒരു രൂപമാണു പിന്തുടരുന്നത്. ആധുനിക ആശയവിനിമയ മാർഗങ്ങളും സാങ്കേതികവിദ്യകളും ഇവർ ഉപയോഗിക്കാറില്ല. ക്ഷമയെന്ന വികാരത്തിന്റെ ഉയർന്ന തലം സ്വന്തമാക്കിയിട്ടുള്ള ഈ സമൂഹം ആഹാരത്തിനായുള്ള പ്രയത്നം അവശ്യാധിഷ്ഠിത ഉൽപ്പാദനം എന്നിവയും പ്രായോഗികമാക്കി. ഉൽപ്പാദനാവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉചിത സാങ്കേതികവിദ്യയാണ് ഇവർ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. പ്രകൃതിയോട് വലിയ ആദരവ് പുലർത്തുന്ന അതീവ ലളിതമായ ജീവിതശൈലിയാണ് ഇവരുടേത്. എന്തെങ്കിലും സേവനങ്ങൾക്കായി രാജ്യത്തെയോ അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങളെയോ ഇവർ ആശ്രയിക്കാറില്ല.

സംഗ്രഹം

- ഗാന്ധിജി മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന ആദർശാത്മക സമൂഹക്രമമാണ് സർവോദയ.
- സർവോദയ എന്ന വാക്കിന്റെ അർഥം ഏവരുടേയും ക്ഷേമം എന്നാണ്.
- ഗാന്ധിജി ജോൺ റസ്കിന്റെ 'അൺ ടു ദി ലാസ്റ്റ്' എന്ന പുസ്തകം ഗുജറാത്തിഭാഷയിലേക്ക് സർവോദയ എന്ന പേരിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി.
- എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും ഏകത്വം എന്ന തത്ത്വമാണു സർവോദയയുടെ അടിസ്ഥാനം.
- തുല്യത, നീതി, സ്വാതന്ത്ര്യം, സഹകരണം, പരസ്പരബഹുമാനം എന്നിവ സർവോദയസമൂഹത്തിന്റെ സവിശേഷതകളാണ്.
- വ്യക്തിക്കാണ് സർവോദയസമൂഹത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യം നൽകിയിരിക്കുന്നത്.
- സമൂഹം എന്നത് ഒരു വ്യക്തിയുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് ഏറ്റവും അനിവാര്യമായ ഒന്നാണ്.
- അയിത്താചരണം സർവോദയസമൂഹത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കില്ല.
- സർവോദയസമൂഹം ലിംഗനീതിക്കായി നിലകൊള്ളുന്ന ഒന്നായിരിക്കും.
- ഏഴു സാമൂഹികതിന്മകളിൽനിന്ന് സർവോദയസമൂഹം വിമുക്തമായിരിക്കും.
- നിർമാണാത്മകപരിപാടികളും സത്യഗ്രഹവുമാണ് സർവോദയസമൂഹത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാനുള്ള വഴികൾ

എനിക്കു കഴിയും

- സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചും സമുദായത്തെപ്പറ്റിയുമുള്ള അടിസ്ഥാനാശയങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നു.
- സർവോദയയുടെ അർഥം, ആവിർഭാവം, താത്ത്വികമായ അടിസ്ഥാനം എന്നിവ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നു.
- സർവോദയ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന സാമൂഹികക്രമത്തെ വിലയിരുത്താൻ കഴിയുന്നു.
- ഏഴു സാമൂഹികതിന്മകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഇന്നത്തെ സാമൂഹികക്രമത്തെ വിലയിരുത്താനും നിലനിൽക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പ്രായോഗികപരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്താനും കഴിയുന്നു.
- നിർമാണാത്മക പരിപാടികളും സത്യഗ്രഹവും സാമൂഹിക പരിവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള പരിഹാര മാർഗമാകുന്നതെങ്ങനെയെന്നു തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നു.
- ഗാന്ധിയൻ സോഷ്യലിസം എന്ന ആശയത്തെ വിലയിരുത്താൻ കഴിയുന്നു.

വിലയിരുത്തൽ ചോദ്യങ്ങൾ

1. വ്യതിരിക്തത എന്നതു പ്രകൃതിനിയമമാണ്. എല്ലാ സമൂഹങ്ങളും അംഗങ്ങളെ തൊഴിലടിസ്ഥാനത്തിൽ വിഭജിക്കാറുമുണ്ട്. ഓരോ സമൂഹവും തൊഴിലിനെ വിലയിരുത്തുന്ന രീതികളും വ്യത്യസ്തങ്ങളാണ്- ഈ പ്രസ്താവനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗാന്ധിജിയുടെ സാമൂഹികവർഗീകരണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള കാഴ്ചപ്പാട് വിലയിരുത്തുക.
2. അയിത്തം ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനു ഗാന്ധിജി മുന്നോട്ടുവച്ച പരിപാടികൾ എന്തെല്ലാമെന്നു വിശദമാക്കുക.
3. സർവോദയസമൂഹം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി രണ്ടു മാർഗങ്ങളാണ് മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നത്. അവ ഏതൊക്കെയെന്നു കണ്ടെത്തി പ്രസക്തി വിലയിരുത്തുക.
4. സർവോദയസമൂഹം ഏഴു സാമൂഹികതിന്മകളിൽനിന്ന് മുക്തമാണ്. ഇവ ഏതെന്നു തിരിച്ചറിഞ്ഞ് കുറിപ്പ് തയാറാക്കുക.
5. വ്യക്തിയെയും സമൂഹത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ കാഴ്ചപ്പാട് വിലയിരുത്തുക.
6. മഹാത്മാഗാന്ധി മദ്യാസക്തിയെ പാപവും സാമൂഹികപ്രശ്നവുമായാണ് കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. ഇതിനുള്ള കാരണമെന്ത്? ഈ പ്രശ്നത്തെ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഗാന്ധിജി മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന നിർദേശങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്നു കണ്ടെത്തുക.
7. നിർമാണാത്മകപരിപാടികളിൽ ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകൾക്ക് മാന്യമായ ജീവിക്കുന്നതിനുള്ള വരുമാനം കണ്ടെത്താൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതി നിർദേശിക്കുന്നു. ഇതേതെന്നു കണ്ടെത്തി പ്രാധാന്യം വിലയിരുത്തുക.
8. "എന്റെ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ആരംഭം രൂപാന്തരമാണ്."- സോഷ്യലിസത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ കാഴ്ചപ്പാട് ഈ പ്രസ്താവനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിലയിരുത്തുക.

Bibliography

1. Mohandas Karamchand Gandhi, "The Story of My Experiments with Truth", Navajivan Trust, Ahmedabad, 1927.
2. A Commentary by Mahatma Gandhi, 'The Bhagavat Gita', Lotus Press, New Delhi, 2009.
3. J.M.Upadhyaya, "Mahatma Gandhi as a Student", Ministry of Publication, Government of India, New Delhi.
4. Narayan Desai, "My life is my message –Sadhana" Vol. 1.1, Current books, Thrissur, 2011.
5. Bhikhu Parekh, Gandhi's Political Philosophy: A Critical Examination, Notre Dame: University of Notre Dame Press,1989.
6. Bhikhu Parekh, Colonialism, Tradition and Reform, New Delhi: Sage, 1989.
7. Bhikhu Parekh, Gandhi: A Very Short Introduction, Oxford: Oxford University Press, 2001.
8. Anthony J Parel, Gandhi's Philosophy and the Quest for Harmony, New York: Cambridge University Press, 2006.
9. Anthony J. Parel (ed.), Gandhi: Hind Swaraj and Other Writings, Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
10. Joan V Bondurant, The Conquest of Violence : The Gandhian Theory of Conflict, Princeton: Princeton University Press, 1958
11. T. Pantham and K.L. Deutsch (eds), *Political Thought in Modern India*, New Delhi: Sage, 1996.
12. Dennis Dalton, Gandhi's *Power: Nonviolence in Action*, New Delhi: Oxford University Press,1993.
13. David Hardiman, *Gandhi in His Time and Ours: The Global Legacy of His Ideas*, New York: Columbia University Press, 2003.
14. Raghavan N Iyer, *Moral and Political Thought of Mahatma Gandhi*, London: Concord Grove Press, 1983
15. B R Nanda, *Gandhi and his Critics*, Delhi: Oxford University Press, 1985.

16. S H Rudolph, & L I Rudolph, *Gandhi: The Traditional Roots of Charisma*, Chicago: University of Chicago Press, 1983.
17. S H Rudolph, & L I Rudolph, *Postmodern Gandhi and Other Essays: Gandhi in the World and at Home*, Chicago: University of Chicago Press, 2006.
18. Margaret Chatterjee, *Gandhi's Religious Thought*, Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1983.
19. Bidyut Chakrabarty, *Social and Political Thought of Mahatma Gandhi*, London: Taylor and Francis, 2005
20. Amritananda Das, *Foundations of Gandhian Economics*, New York: St. Martin's Press, 1979.
21. Romesh Diwan and Mark Lutz (eds.) *Essays in Gandhian Economics*, New Delhi: Gandhi Peace Foundation, 1985
22. Judith M Brown, *Gandhi: Prisoner of Hope*, New Delhi: Oxford University Press, 1990.
23. M. K. Gandhi, What Jesus means to me, 14, in J. O. ODEY, Racial Oppression in America.
24. M. K. Gandhi, "Discussion with a missionary" in Collected Works of Mahatma Gandhi, vol. 65.
25. M.K. Gandhi, Satyagraha in South Africa, Navjeevan Publishers, Ahmedabad.
26. John Shand (ed.), Fundamentals of Philosophy, 2003, Routledge, London.
27. Ravindra Varma, Gandhi - A Biography for children and beginners, Navajivan publishing house, Ahmedabad.
28. G. Ramachandran & T.K. Mahadevan (Eds.), Gandhi: His relevance for our times, Gandhi Peace Foundation,New Delhi,1972.
29. Shriman Narayan (Ed.), The Selected Works of Mahatma Gandhi, Navajivan Trust, Ahmedabad.
30. Thomas Weber and Robert.J. Burrowes, Non-Violence: An introduction,Victorian Association for peace Studies, 1991.
31. M.K. Gandhi, Gandhi and communal problems, M.K. Gandhi, Centre for Study of society and Secularism, Mumbai, India.
32. Jitendra.T.Desai(Ed.), Ethical Religion, M.K.Gandhi, Navajivan Mudranalaya, Ahemadabad, India © Navajivan Trust, 1968.
33. M.S. Deshpande, Light of India or Message of Mahatmaji.

34. Kurangi Desai, The Eleven Vows of Mahatma Gandhi-their observance and relevance, Mani Bhavan Gandhi Sangrahalaya, Mumbai.
35. R.R. Diwakar, Saga of Satyagraha, Gandhi Peace Foundation, New Delhi, 1969.
36. Amal Ray and Mohit Bhattacharya, Political Theory -Ideas and Institutions, World Press Calcutta, 1998.
37. R.K. Prabhu and U.R. Rao, The Mind of Mahatma Gandhi, Navajivan, Ahemedabad, 1967.
38. M.K. Gandhi,Village Swaraj, compiled by H.M.Vyas, Navajivan, Ahemadabad, 1958.
39. M.K. Gandhi, Panchayat Raj, compiled by R.K. Prabhu, Navajivan, Ahemadabad, 1959.
40. M.P. Mathai, Mahatma Gandhi's World-View, Gandhi Peace Foundation, New Delhi, 2000.
41. J.B. Kripalani, Gandhi -His Life and Thought, Publications Division, government of India, 1991.
42. M.K. Gandhi, Hind Swaraj or Indian Home Rule, Navajivan, Ahemadabad, 1938.
43. Sujith Kaur jolly(Ed.), Reading Gandhi, Concept publishing company, New Delhi, 2006.
44. Jacob Pulickan(Ed), Gandhiji- Life and Philosophy, Centre for Gandhian Studies, University of Kerala, 1999.
45. NCERT, Political Science- An Introduction, Textbook for Class XI, NCERT Publication, New Delhi, 2002.
46. Shalu bhalla (Compiled), Quotes of Gandhi, UBS Publishers and Distributers, New Delhi, 1995.
47. David F.Ross and Mahendra S. Kanthi, Gandhian Economics - Sources, substance and legacy, Prasa publication, Bangalore, 1983.
48. E F Schumacher, Small is Beautiful, London: Abacus, 1973.
49. M K Gandhi, From Yeravada Mandir, Navjivan Publishing House, Ahmedabad, 1957
50. Pyarelal, Towards New Horizons, Navajeevan, Ahmedabad, 1959.
51. M'K. Gandhi,Gospel of Swadeshi, Bharatiya Vidya bhavan, Bombay.
52. K Arunachalam, Khadi economics - some aspects, Madurai: koodal publishers, 1974.

53. Vasant Sadashiv Nargolkar, The creed of saint Vinoba, Bharatiya Vidya bhavan, Bombay, 1963.
54. J C Kumarappa, Economy of Permanence, Sarva seva sangh Publication, Kashi, 1958.
55. V.K.R.V. Rao, The Gandhian Alternative to Western Socialism, Bharatiya Vidya Bhavan, Bombay,1970.
56. M.K. Gandhi, India of my Dreams, Navjivan Mudralaya, Ahmadabad
57. MK. Gandhi, Constructive Programme, Navjivan Publishing House, Ahmadabad.
58. K.S Bharathi, Gandhi and Vinobha - A comparative Study., Concept Publishing Company, New Delhi.
59. V.P. Varma, Political Philosophy of Mahatma Gandhi and Sarvodaya, Lakshmi narayan Agarwal, Agra, 1980.
60. M.K. Gandhi, My Socialism, Navajivan Trust, Ahmedabad, 1959
61. Collected Works Of mahatma Gandhi (100 volumes), Government of india, Publication Division, New Delhi.
62. D.G. Tendulkar, Mahatma 9Vol. I –VIII), Publication Division, New Delhi.
63. "Harijans"
64. "Young india"
65. "Indian Opinion'
66. *Gandhi Marg* (Quarterly Journal of Gandhi Peace Foundation), New Delhi.
67. http://en.wikipedia.org/wiki/cultural_heritage
68. http://www.indratia.com
69. http://www.jaincentre.com/jainism.htm
70. http://www.henrysalt.co.uk/studies/essays/henry-salt-and-gandhi
71. https://archive.org/stream/The Political Philosophy of Mahatma Gandhi/TXT/ooooo143.txt.
72. http://www.mkgandhi.org
73. http://peacemagazine.org/archive/v03n3p24.htm jun-jul 1987
74. Essay on India's struggle for freedom1927-47 in www.preservearticles.com/essay-for-high-school-students